

LIETUVIŠKAS SAVAITRAŠTIS
Šeima kiekvieną ketvirtadienį Clevelande
Leidžia
Ohio Lithuanian Publishing Co.
6820 Superior Ave., Cleveland 3, Ohio
Redaktorius
Vincas Rastenis
Kaina metams, užsimokant iš anksto:
Jungtinėse Valstybėse \$3.00
Kanadoje \$4.00 Kitur \$4.50
Užsisakyti galima kiekvieną metų, nereikia
laukti metų, pusečio ar mėnesio pradžios.

DIRVA

★ ★ ★
THE FIELD

LITHUANIAN WEEKLY
Published every Thursday in Cleveland by
Ohio Lithuanian Publishing Co.
6820 Superior Ave., Cleveland 3, Ohio
Editor
Vincas Rastenis
Subscription per year in advance
In the United States \$3.00
In Canada \$4.00 Elsewhere \$4.50
Entered at Second-Class matter Decem-
ber 6th, 1915, at the Cleveland Postoffice
under the act of March 3, 1879.

No. 1 Kaina 6c. CLEVELAND, OHIO January — Sausio 5 d., 1950 m. (34-ti metai :: 34th year)

M Ū Š Ų VISUOMENĖJE

Pasirengimai šventei

Jau tik šešios savaitės beliko
ligi Vasario 16-tos dienos. To-
dėl visose lietuvių kolonijose
rengiamasi atitinkamiems tos
šventės paminėjimams.

Rengiamos meninės progra-
mos, prakalbos, tik stinga dar
vieno dalyko — Amerikos Lietu-
vių Tarybos nurodymo, į ką
šįmet per minėjimus daugiausiai
turėtų būti nukreiptas visų dė-
mesys.

Girdėti, kad Taryba rengiasi
daryti energingų žygių Senate,
kad Jungtinės Valstybės tą kon-
venciją patvirtintų.

Yra žinoma, kad daugelis
kraštų šiuo klausimu dailosi,
kaip su juo bus pasielgta Wa-
shingtone. Amerika bene dau-
giausiai prisidėjo prie šios kon-
vencijos paruošimo. Jeigu ji pa-
ti jos nepatvirtintų, tai sunku
būtų pasauliui betikėti idealis-
tiškais Amerikos pareiškimais.

Tautų naikinimas yra toks
baisus nusikaltimas, kad prieš
jį tikrai turėtų sukilti visas pa-
saulis, bent toji pasaulio dalis,
kuri turi laisvę kovoti ir sakosi
kovojo už kilniuosius idealus.

Amerikai šiuo metu ne tik
pritinka, bet ir priklauso stoti
šios kovos priešakyje. Lietu-
vams, gyvenantiems šiame kraš-
te, yra didžiausia pareiga visais
būdais prisidėti prie to, kad to
klausimo sprendėjai būtų teis-
singai įtikinti.

Cia negalima pasitenkinti vien
tuo, kad kelių asmenų Tarybos
delegacija nuvyktų į Washing-
toną. Reikia, kad visų lietuvių
balsas iš visų kamų pasigirstų.
Reikia, kad atitinkami laišukai
užverstu visų senatorių stalus.

Kad tai įvyktų, reikia nauko-
ti pinigų, reikia taip pat ir or-
ganizuojančios rankos.

Ypač reiktu susirūpinti pa-
galba žmonėms parašyti laiškus
senatoriams. Juos parašyti no-
rinčių yra labai daug, tik ne visi
sugeba tinkamai tai padaryti.
Todėl reikia naskleisti atitinka-
mus pavyzdžius, iš kurių būtų
matyti, kaip toki laišukai rašo-
mi. Tokia techniška pagalba
reikia būtinai parūpinti, kad no-
rintieji aktyviai prie tos akcijos
prisidėti, galėtų lengviau tą pa-
daryti.

Nuotaika prieš komunistus

Ilgą laiką Amerikos lietuviai
buvo kantrūs dėl komunistų lin-
dimo į jų tarpą, bet paskutiniu
laiku nuotaikos keičiasi. Jau pra-
deda reikštis aiškus ir atviras
"Gana!"

Komunistai dėl to koliauja
naujakurius — nacius, fašis-
tąs, žydų šaudytojais ir kitais
panašiais vardais vadindami, bet
apsisuka ir vėl gerinasi, girdi,
ne visi jie tokie.

Tas gerinimas, kiek ir ko-
lojimas, neturi daugiau vė-
ties, kaip žūns lojimas į mėnulį.

Niekto kita nereikia daugiau
su jais daryti, kaip tik kiekvie-
nos proga, kur jie sukviesti žmo-
nams, tiems žmonėms aiškiai pa-
sakyti, kas jie tokie yra. To ne-
teiki.

Sunku ištverti tiems, kurie netiki, kad ateis geresnė bei šviesesnė gadynė. Reikia tikėti, jog Lietuva ir visi jos gyventojai bus išvaduoti ir savo akimis išvys laisvą Lietuvą, kaip atpildą už vargus ir tą skurdą, kurio žiaurūsai karas yra atnešęs. Reikia tikėti ne vien dėl to, kad būtų lengviau kentėti, bet ir dėl to, kad YRA PAMATO TIKĖJIMUI.

ANTANAS SMETONA, 1917 m.

Sausio 9 diena sueina šešeri metai nuo Lietuvos Respublikos Prezidento Antano Smetonos mirties. Jis mirė čia, Clevelande, toli nuo priešų teriojamos tėvynės, bet mirė nesiliovęs skelbti to paties tikėjimo, jog Lietuva atgaus laisvę, kurį jis skelbė ir prieš pirmąjį laisvės atgavimą. Pagerbdami Lietuvos Prezidento atminimą, sustiprinkime savyje tą tikėjimą.

KINIJA - didysis šių metų KLAUSIMAS

AMERIKA DAR NEAPSISPRENŽIA KĄ DARYTI

Kinija, galima sakyti, jau vi-
sai komunistų užimta. Senoji Ki-
nijos vyriausybė įsikūrė Formo-
zos saloje, iš kurios dar bando
kovoti su komunistais. Tikriaus
sakant, ne tiek kovoti, kiek lai-
kytis, iki pasikeis ir susidarys
proga didesnėmis jėgomis komu-
nistus iš Kinijos išvaryti... Ar
toks laikas ateis, sunku pasa-
kyti...

Du klausimai

Amerika ligi šiol dar nėra
galutinai apsisprendusi dvim
klausimais: 1) Pripažinti ar ne-
pripažinti Kinijos komunistinę
vyriausybę? 2) Ką daryti su
Formozoje sėdinčiu Čiankaišeku
ir su pačia Formoza?

Iš nekomunistų valdomų kraš-
tų Kinijos "raudonąją" valdžią
pripažino pirmutinė Burma. Tai
buvo dar nereikšminga. Bet da-
bar jau pripažino ir Indija. Pa-
galiau, pati Didžioji Britanija
diena iš dienos yra pasirengusi
tą patį padaryti.

Trys atsakymai

Jungtinėse valstybėse į tuos
du klausimus yra trys atsakymai
ir dar nežinia, kuris iš jų bus
pasirinktas.

Pirmas atsakymas yra — Pa-
dėti Čiangui ir nepripažinti Mao!
Šio atsakymo šalininkai sako,
kad Vakarai nei per pėdą neturi
nusileisti šaltajame kare. O rau-
donųjų pripažinimas Kinijoje
būtų kaip tik didelis nusileidi-
mas. Tai būtų pritarimas tarp-
tautinių teisių laužymui. Kaip
tik Jungtinių Tautų Organizaci-
cijoje bus svarstomas skundas
prieš sovietus dėl tarptautinių
teisių sulaužymo. Toks pripa-
žinimas sugadintų Amerikos
varda visame pasaulyje. O nau-
dos iš to nebūtų jokios. Pripa-
žinimas nei kiek nepriverstu ko-
munistu skaitytis su Vakarų
ekonominiais interesais. Formo-
zos salą reikia būtinai apsaugo-
ti nuo komunistų įsiveržimo, nes
ju įsiveržimas susilpnintų visą
Rytų frontą.

Antras atsakymas — Už-
miršti Čiangą ir pripažinti Mao!
Šio atsakymo šalininkai sako,
kad senoji vyriausybė sumušta
beviltingai ir ją toliau remti bū-
tų tik tuščias elkojimas. Ame-
rikos kariuomenės nusiuntimas
į Formozą galėtų sukelti pa-
saulinį karą, o Formozą to ne-
verta. Atsakykimas pripažinti
faktiškai veikiančią valdžią Ki-
nijoje visų Azijos tautų būsi-
suprastas, kaip savotiškas ki-
šimas į Kinijos vidaus reika-
tus, o tas Azijos tautoms kaip
tik labiausiai nepatinka. Pripa-

žinus komunistus, atsidarysį
galimybės prekybai, o gal būt,
girdi, duos progos apsiginklėti
net ir... Titoizmui Kinijoje.

Šitaip teisinga savo pripažinimą
Indija, tie patys balsai girdėti
ir Anglijoje. Anglai turi inves-
tavę Kinijoje apie 1.5 bilijono
dolerių, tai tikisi šokią tokią
kompensaciją išgauti... Jung-
tinių valstybių kapitalistai irgi
turi ten apie 150 milijonų...

Tuo būdu taip išeina, kad di-
dieji kapitalistai kaip tik yra
uoliausi komunistų vyriausybės
pripažinimo šalininkai...

Trečias atsakymas — Niek-
to nedaryti! Taip kalba tie, kurie
nori palaukti, ir tie, kurie mano,
kad Kinijos reikalais iš viso ne-
reikia galvos sukli.

Pirmieji sako, kad nėra rei-
kalo jau dabar patenkinti ko-
munistų norus. Gal ateisias pa-
togenis laikas vienaip ar ki-
taip pasielgti. Antrieji sako —
Kinija iš viso ne mūsų reikalus
ir nėra ko mums ten kišti pi-
nigus.

Oficialus nusistatymas

Oficialus nusistatymas ligi šiol
dar nepaaiškėjo. Bet jau žino-
ma, kad Krašto Saugumo Tary-
ba nutarė tiesiogiai Amerikos
pagėjomis Formozos salos ne-
ginti, bet Čiangui šiek tiek pa-
gelbėti. Jam yra perleista šiek
tiek karinės medžiagos, o taip
pat dėl visa ko į tas apylinkes
pasistatys daugiau karinių laivų.

Amerikos visuomenės nuomo-
nė, dėl pagalbos Čiankaišekui,
gana įvairi, bet komunistų pri-
pažinimas būtų nepopuliarus.
Atrodo, kad padėtis Kinijoje
turės labai daug įtakos viso pa-
saulio politiniam veidui šiais me-
tais.

Iki šio laiko, vežant trem-
tinius pagal DP įstatymą, Vo-
kietijoje visiškai nebuvo atsi-
žvelgiama į tą nuostatą, kuris
sako, kad 30% vežamųjų trem-
tinių būtų ūkininkai. Tik dabar
Vokietijoje esantieji emigraci-
jos valdininkai pradėjo skelbti,
kad dabar tos nuostatos pro-
porcijos jau bus laikomasi.

Į JAV KELIAUTI PIR- MENYBE TEIKS ŪKININKAMS

Iki šio laiko, vežant trem-
tinius pagal DP įstatymą, Vo-
kietijoje visiškai nebuvo atsi-
žvelgiama į tą nuostatą, kuris
sako, kad 30% vežamųjų trem-
tinių būtų ūkininkai. Tik dabar
Vokietijoje esantieji emigraci-
jos valdininkai pradėjo skelbti,
kad dabar tos nuostatos pro-
porcijos jau bus laikomasi.

IRO įstaigos Vokietijoje, no-
rėdamos patalkininkauti trem-
tiniams lengviau patekti į mi-
nimą ūkininkų skaičių, prie-
kambū Niurnbergo įsteigė specialų ūk-
kuriame bus mokoma ūkinin-
kauti Amerikos pavyzdžiu. Pra-
neša, kad į tą ūkį patekti labai

sunku, nes atsirado labai daug
kandidatų.

Atvirai kalbant, to ūkio įstei-
gimas pavėlavo visus metus.
Ukyje, kaip paprastai, reikia
mokyti mažiausiai vienerius
metus, kad galėtum susipažinti
su vių metų laikų pagrindiniais
darbais. Ukis įsteigtas tik da-
bar, o šio byliaus pabaiga nusta-
tyta birželio 30 d. Atseit, tame
ūkyje galės tik teoretškai su-
sipažinti su ūkininkavimo pa-
grindais. Bet geriau vėliau, ne-
gu niekad...

TREMTINIŲ EMIGRA- CIJA Į AUSTRALIJĄ LAIKINAI SUSTAB- DYTA

Iš Vokietijos praneša, kad
emigracija į Australiją laikinai
sustabdyta. Sustabdytas gali
užsistoti iki dviejų mėnesių, nes
tik per tą laiką tiki atremontuo-
ti Neapolio (Italijoje) pereinai-
mąją stovyklą.

Tremtiniai iš Vokietijos buvo
vežami į Italiją ir ir tik iš ten
laivais į Australiją. Minima Ne-
apolio stovykla buvo tiek nepa-
kenčiama, kad jos nenormalu-
mus vaizdžiai aprašė Šveicarijos
laikraščiai.

Manoma, kad šveicarijos laik-
raštinkai ir buvo tie "kalti-
ninkai", kurie laikinai sustabdė
ir visą emigracijos mašiną. Visi
tiki, kad po pertvarkymo nebe-
pasitaikys tokių nenormalumų,
kurie keliaujantiems į Austr-
liją labai daug kaštavo.

PRAŠO ŽIEMA NE- KILNOTI STOVYKLĄ

Vykstant gyvai emigracijai,
tremtinių skaičius Vokietijoje
tirptė tirptu. Su tremtinių ma-
žėjimu, vėl pasidarė labai aktu-
alu stovyklų glaudinimas, tai
yra vienos stovyklos perkėlimas
į kitą, kur numatyta ją ilgiau
išlaikyti. Bet toks tremtinių
perkėlimas žiemos metu labai
daug sveikatos kaštuoja. Ypač
šeimoms, turinčioms mažus vai-
kus. Stovyklų perkėlimai ne-
būna kaip reikiant paruošti.
Dažniausiai, nuvykę į naują sto-
vyklą, tremtiniai neranda net
langų, nekalbant jau apie pe-
čius ir kitus būtinus įrengimus.

Todėl tremtiniai pagrįstai da-
bar reikalauja, kad, jei neišven-
giamai žiemos metu reikia vyk-
dyti tokius perkėlimus, tai
kad bent žmoniškai būtų vykdo-
mas pats perkėlimas ir būtų iš
anksto paruoštos naujosios pa-
talpos.

Kitos parapijos prisidėjo prie
rūbų, avalinės ir muilo rinkimo,
vykdant bendrą katalikų vado-
vybės vą. Iš surinktų išteklių
BALFas gaus iš NCWC atitin-
kamą kiekį drabužių, avalinės
ir muilo. Gėrybės neatidėliojant
bus pasiųstos lietuviams tremti-
niams.

ŠEŠIOS DIENOS pasaulio politikoje

GRUODŽIO 29

Amerikos Jungtinės Valsty-
bės oficialiai pripažino Indone-
zijos Jungtines Valstybes.

Indijos vyriausybė atmetė
Jungtinių Tautų Organizacijos
pasiūlymus spręsti ginčui su Pa-
kistanu dėl Kašmiro.

Vokietijoje atgijo judėjimas
už Bavarijos susijungimą su
Austrija. Tas judėjimas esąs
stipriai finansuojamas ir jame
dalyvauja buvę naciai.

GRUODŽIO 30

Jungtinių Tautų Organizaci-
jos Saugumo Taryboje sovietai
oficialiai pareikalavo nebepripa-
žinti Čiankaišeko vyriausybės
atstovų Jungtinių Tautų Orga-
nizacijoje.

Vengrijoje išleistas dekretas,
kurio nacionalizuoja prekybos
ir pramonės įmonės, priklaus-
ančios visiška ar bent iš da-
lies užsieniams. Ta nacionali-
zacija palietė daugelio Amerikos
firmų nuosavybę.

GRUODŽIO 31

Jungtinių Valstybių kariuo-
menės vyriausiojo štabo nariai
nutarė aplankyti Japonijoje esan-
čias Amerikos karines jėgas.
Oficialiai tvirtinama, kad tas
apsilankymas neturės "nieko

bendra su padėtimį Tolimuose
Rytuose"...

Jungtinių Valstybių senato-
rius W. E. Knowland, ką tik
grįžęs iš kelionės į Tolimuosius
Rytus, ragina skubiai teikti ka-
rinę pagalbą kiniečių pajėgoms,
esančioms Formozoje, ginti tai
salai nuo komunistų užpuolimo.

Prancūzija pasirašė susitari-
mą su Viet Namo valstybe In-
dokinijoje, kuria Viet Namui
pripažįstamos plačios savaran-
kiškumo teisės, panašios į do-
minijos teises.

Jordano karalius Abdula pa-
skelbė, kad jo kariuomenės
užimtos Palestinos dalys įjun-
giamos į Jordano valstybę.

SAUSIO 1

Prezidentas Trumanas sutarė
su Krašto Gynimo Taryba,
kad Jungtinės Valstybės neoku-
puos Formozos salos, bet pripa-
žino reikala duoti apribotą fi-
nansinę ir techninę pagalbą
Kinijos pajėgoms Formozoje ir
Hainane.

Nutarta taip pat palaikyti li-
šiūlinės Kinijos vyriausybės pri-
pažinimą.

SAUSIO 2

Jugoslavija gavo sutikimą
pirkti Jungtinėse Valstybėse lėk-
tųjų motorus civilinei aviacijai.
Motorai kariškiams lėktuvams
Jugoslavijai neleistą parduoti.

Sovietai kaltina Suomijos vy-
riausybę, kad ji slepianti apie
300 "karo nusikaltėlių".

Prezidentas Paasikivi savo
kalboje tvirtino, kad Suomijoje
"negali būti sovietų priešų, o
tik draugai"...

Ceilione įvyko Britų dominijų
užsienų reikalų ministerių pa-
sitarimas. Tuo pačiu metu įvy-
ko pasitarimas ir Jungtinių
Amerikos Valstybių pasiuntinių
Tolimuose Rytuose. Manoma,
kad buvo svarstyti tolimesnės
Tolimųjų Rytų politikos planai.

SAUSIO 3

Buvęs prezidentas Hoover ir
senatorius Taft ragina Jungti-
nių Amerikos Valstybių vyriaus-
ybę aktyviai dalyvauti Formo-
zos gynyne nuo komunistų puo-
limo. Vyriausybė to daryti ne-
nori.

Didžiosios Britanijos politi-
nuose sluoksniuose pradama
svyruoti dėl nusistatymo greit
pripažinti komunistinę Kinijos
vyriausybę. To svyravimo prie-
žastis, baimė, kad pripažinimas
nesugadintų santykių su Jung-
tinėmis Valstybėmis, kuriuose
tuo tarpu dar nesirengiama prie-
takio pripažinimo.

ŠIOJE ŠALYJE

METAMS PRASIDEDANT la-
bai daug pranašysčių apie tai,
koki bus šie metai. Amerikos
gyventojai šiais metais visi pra-
našai piešia, palyginti, šviesio-
mis spalvomis. Numatomas pa-
stovumas, gana geras ekonomi-
nis gyvenimas.

• Pragyvenimo brangumas liks
maž daug toks pat, koks yra.
Kai kurios kainos truputį pakils,
bet kai kurios sumažės. Maistas
kiek atpigs. Būtų kainos kiek
pakils. Bendrai vidutinės šeimos
išlaidos, anot visų pranašų, pa-
siliks maž daug tos pačios.

• Prekyba, visi mano, bus gera.
Gal ne tokia gera, kaip 1948
metais, bet geresnė, kaip 1949.
Pramonė pakils apie 4-5 procen-
tus. Bet 1948 metų viršūnės ne-
pasieks.

• Statyba bus maž daug tokia
pati, kaip 1949. Pakils valdinė
statyba. Rezidencinėje statybo-
je numatoma pakilimas ir vėl
sumažėjimas.

• Žmonių pajamos gali pasiekti
naują viršūnę. Per pirmą pusme-
tį skaičiuojama, kad viso kraš-
to žmonių pajamos pasieks 217
bilijonų, vietoj dabartinių 210.
Antrajame pusmetyje pajamos
kiek sumažės.

• Mokesčių gali būti 19 milio-
nų. Santaupų — 15 bilijonų.

• Išlaidumas didės. Numato,
kad atskiri žmonės šiais metais
išleis 183 bilijonus dolerių. Ma-
noma, kad žmonės iš šių metų
mažiau atidės taupymui, negu
pirma atidėdavo, ir išleis dides-
nę uždarbio dalį, negu paprastai
išleidžia. Biznio išlaidos daug ne-
padidės, nes biznieriui tebėra
atsargūs ir pagerėjimo ilgumu
perdaug dar nepasitiki.

• Atlyginimai nežymiai pakis.
Darbininkų sąlygose bus jau-
čiama lėto pagerėjimo daugely-
je sričių.

• Gyventojų šioje šalyje šiais
metais prisidės dar 2.2 milio-
nai. Taigi, kitų metų pradžioje
bus skaitoma gyventojų 152.8
milijonai. Gimimų skaičius šiais
metais bus kiek mažesnis — 22
iš tūkstančio gyventojų. Perei-
tais metais buvo 24. Prieš karą
buvo tik 18.

• Vedybų bus mažiau. Vedy-
boms tinkamo amžiaus nevedu-
siu dabar yra daug mažiau,
kaip prieš karą, nes paskutiniu
laiku daugelis vedė. Vedybinių
amžiaus vyrų prieš karą buvo
35%, dabar tik 26. Vedybinių
amžiaus moterų prieš 10 metų
buvo netekėjusių 28%, dabar tik
20.

• Moterų šioje šalyje yra 75.8
milijonai, vyrų tik 74.2. Tai-
gi moterų yra 1.6 mil. daugiau
negu vyrų.

• Žmonės pradeda ilgiau gy-
venti. Per 65 metus pergyvenusių
prieš 10 metų buvo 6.7%, da-
bar jau 7.5% ir tas procentas
didėja.

• Gyventojų surašymas tuos
skaičius, žinoma, dar patikrins.
Dabar skaičiuojama pagal pe-
reitą surašymą, būrų prieš
10 metų, nuolat darant atitinka-
mas pataisas iš mirusių, gim-
imų, vedybų bei imigracijų regi-
stracijos.

Pasikalbėjimas Naujų Metų naktį

N. Metų naktį aš išėjau į gatvę ir sutikau nepažįstamą žmogų. Jis buvo vidutini ūgio, nervingas, panašus į daug kartų sirgusį ir dar nevisai pasveikusį ligonį. Paėmiau jį po ranka ir paklausiau:

— Tai ką, nesiseka?

Nepažįstamas sunkiu balsu ištarė kelis nesuprantamus žodžius ir įtraukė mane į pirmą pasitaikiusią kavinę.

Čia mes susėdome ir jis pradėjo man pasakoti:

— Žinai, šiandieną aš švenčiu 50-ties metų sukaktį. Kai 1900 metais gruodžio 31 d. aš atėjau į pasaulį, priėmėta meldėsi, kad aš nebūčiau panašus į savo tėvą.

Tik vėliau aš sužinojau, kad mano tėvas buvo girtuoklis, žiaurus, piktas ir žmonių nemėgiamas. Lopšyje vėl girdėjau tėvo nusiskundimus, kad aš tik nebūčiau panašus į senelius. Paaukęs patyriau, kad ir seneliai nebuvo ei išimtingi, nei laimingai gyvenę žmonės.

Bet mano sergančios motinos lankytojai man pranašavo gerą ateitį: vieniems aš turėjau būti didelis išradėjas, kitiems — stebukladaris, dar kitiems — visokių gerybių šaltinis. Nuo tu visų linkėjimų ir sveikinimų mano gimimo dieną aš net susirgau vidurinėmis...

Taigi, aš pradėjau augti tikėdamas, kad tie visi pranašavimai išsipildys. Pirmieji mano žingsniai buvo tikrai laimingi. Bet vos ketverių metų sulaukęs susirgau rusų-japonų liga. Ja nugalėjęs, ki 14-kos metų, atrodė, kalnus nuversiu, o visi tik šaukė: "Žiūrėkite, tas vaikas pralenks visus savo tėvus ir senelius".

Bet vėl, 14-tus metus eidamas susirgau biliaria liga, kurios priežastis buvo atsitiktinis atentatas Balkanuose. Sirgdamas maniau, kad jau su tokio-kiems jėgomis, kokias turėja, nebekelsiu. Su ta liga kovojau ketverius metus. Treji metai buvo kova tarp mirties ir gyvenimo. O kai pagaliau išsiritau, tai nieko kito nenorėjau, kaip tik ramybės, duonos ir poilsio.

Bet vėl prasidėjo mano kaimynų visokie pranašavimai. Iš visų pusių vėl šaukė: "Dabar tas vaikas augs laimingai, jam nieko netruks, jis darys stebuklus ir išpirks visus savo tėvų ir senelių klaidas".

Aš augau, garsėjau išradimais, kelionėmis, naujų žemių atradimais, perversmais moksle ir maniau, kad manęs jau niekas nebesulaikys... Iš visur tit ir ligrėjau: "Go ahead, go ahead!" Ir ėjau, beveik, nesulaikomas. Visa tai, ką aš išradau chemijos medicinoje, inžinerijoje — man sudarė garsą, vardą, kurio gėrėjosi visos pasaulis.

Bet vėl atsitiko nelaimė — mano išrastos bacilos užkrėtė mane patį. 40-ties metų vyras vėl labai sunkiai susirgau. Ir visi tie, kurie mane kurstė ir ragino "Go ahead", dabar mane pakaltino žiaurumu, vadino barbaru, plėšiku ir žmogžudžiu.

Ir štai dabar tu mane sutinki ligonį. Tiesa, aš vaikštau be lazdos, bet kaip aš atrodau... Prieš 10 metų aš buvau turtingas ir sotus, šiandien aš esu

beveik elgeta... pusalkanis, apiplyšęs, nervingas ir be vilčių. Ekspertai sako, kad aš dar galiu gyventi ilgai... bet mano sveikata labai kritiška.

Šiandien, kaip ir prie mano lopšio, į mane žiūri mano tėvai ir senelių seneliai iš išnykusių kapų. Prie lopšio jie man pranašavo didelę ateitį, o šiandien jie kalba: "O, kad grįžtų jo tėvų tėvai... Tai buvo gyvenimas!"

Lyg aš būčiau atsakingas už žmonių vargus, nelaimes ir kančias. Juk aš žmonijai nieko nežadėjau ir iš jos nieko neatėmiau. Juk ne aš kaltas, o ji pati kalta.

Tu klausai, bet aš žinau apie ką tu galvoji. Tu manai, kad, kai žmogus prieina prie nusivylimų bedugnės — jam reikia būti rasti išeitį. O ta išeitis tegali būti tik savižudybė.

Taip, aš apie tai galvoju, aš tam ruošiuos ir veikiu. Aš jau pradėjau baisyti bandymus savižudybei. Kiekvieną momentu aš galiu būti susprogdintas. Bet žinok, kad kartu su manim išlėks ir orą ir visi mano senelių kaulai. Visi mano priešai ir visi mano draugai žus kartu su manimi.

*

Išklauses šį pasakojimą, aš pradėjau drebėti, o mano nepažįstamas bendrakalbys ėmė beprotiškai juoktis. Toliau to žmogaus pasakojimų aš klausyti nebenorėjau.

— Gal išgersime alaus? — paklausiau ir įstojau į eilę prie baro. Kai grįžau su alumi, mano nepažįstamojo jau nebebuvo.

Palaukiau, bet jis nebeįėjo. Tik ant žemės radau pamestą jo vizitinę kortelę. Joje buvo parašyta: **Mr. 20-tas Amžius**

V. D.

LIETUVIAI AŠARŲ SALOJE

Ellis Island, mūsų žmonių vadinama ašarų sala, yra maža salelė, apie 7 akrų didumo, kyšanti Hudson upės žiotyse. Toji salelė apstatyta federalinės valdžios pastatais, kuriuose gali sutilpti iki 3,000 žmonių. Čia talpinami sulaikytieji imigrantai, kurie ar tai dėl ligos, ar dėl politinių priežasčių neįleisti į Ameriką. Tokių nelaimingų asmenų šiandieną ten priskaitoma iki 400, kurių tarpe yra 26 lietuviai.

Kalėdų švenčių proga BALFo pirmininkas kun. dr. Juozas B. Končius aplankė sulaikytus saloje lietuvius, pasveikino juos su šventėmis, susipažino su jų padėtimi ir BALFo valdybos nutarimu įteikė jiems \$103.00 kalėdinių dovanų. Kai kurie sulaikytieji lietuviai jau ten laukia sprendimo apie 8 mėnesius.

Sulaikytieji pirmininko apsilankymu nepaprastai džiaugėsi ir reikė savo dėkingumą. Pirmininkas tuč tuojau parašė tremtinių išvadavimo reikalą atitinkamoms įstaigoms raštus ir pažadėjo padaryti žygių Washingtone.

Aušros Vartų parapijos kunigas dr. M. Ražaitis prieš pat Kalėdas taip pat aplankė lietuvių Ellis Island saloje ir suteikė jiems dvasinį patarnavimą.

Detroit, Mich., Naujienos

LINKSMAVAKARIS DAILĖS PARODOS NAUDAI ŠI SESTADIENĮ

Tautinė Sąjunga ruošia įdomų linksmavakarį šį seštheadienį, sausio 7 d., 7 val. vakare, buvusioj Lietuvių svetainėj, prie Vernon Hy. ir 25th gatvių.

Kaip jau buvo rašyta, šiame linksmavakaryje bus įdomi programa: dainos, deklamacijos, šokių rungtynės ir daug visokių pamarginimų. Visą laiką veiks bufietas.

Pelnas skiriamas Dailės Parodai, kuri buvo New Yorke ir tikimasi perkelti į kitus miestus. Visus kviečiame dalyvauti šiame linksmavakaryje.

Rengimo Komisija

\$ 219.00 DAILĖS PARODAI

Dailės Parodai Remti Komiteto pirmininkė Helen Rauby pranešė, kad surinkta aukų ir išparduota Meno Parodos bilietėlių už \$219.00. Be to, buvo atsiųsta atskiriems asmenims knygučių, kurios, mums žinoma, kad buvo nupirktos ir pinigai išsiųsti Parodos Centriniam Komitetui. Kiek jų iš viso buvo nupirkta, dar mums nežinoma.

LIETUVIŲ MOKYKLOS VAIKŲ KUCIŲ PROGRAMĖLĖ

Sausio 1 d., buv. Lietuvių svetainėj įvyko lietuvių mokyklos vaikučių programėlė. Ši mokyklėlė buvo įsteigta prie šv. Antano parapijos mokyklos tik pereiną rudenį. Ją įsteigė buvę tremtiniai. Lietuvių kalbos pamokas lanko gražūs skaičius vaikučių.

Parengime dalyvavę gėrėsi vaikų ir jų tėvų pastangomis, kuriomis sugebėjo įsteigti kursus ir suruošti menišką vaikų vaidinimą.

NAUJŲ METŲ SULAUKUS

Šįmet Naujų Metų laukėme labai mažomis grupėmis. Vieni

jų sulaukė įdomiai ir iškilmingai, kiti gal ir ne taip smagiai. Ypatingą įspūdį darė Naujų Metų sutikimas pas dr. E. Gurskaitę, kur buvo sukviešti beveik

vieni tremtiniai, kurie, gal būtų, kitur nebūtų susirinkę pasitikti N. Metų. Svečių tarpe buvo ir buvęs seimo narys A. Gilvydis. M. Sims

WATERBURY, CONN

LIETUVIŲ KUČIOS

Kalėdų ir N. Metų šventės Waterburio lietuviai atšventė įvairiai. Atskiros organizacijos suruošė pobūvius su atitinkamomis programomis. Care Relief Club'o globoje kai kurių naujakurių grupė atlikė Kūčias, pasikvietė parapijos kleboną kun. Valantiejų, dr. M. Colney ir poniją bei kitus ryškinius asmenis. Kučios buvo kuklios, bet jaučios, su visais lie-

tuviškų Kučių papročiais. Jų suruošimui vadovavo Saulačiai.

NAUJŲ METŲ SUTIKIMĄ suorganizavo Waterburio ALT Sąjungos skyrius drauge su Care Relief Clubu savo svetainėje. Jis buvo skirtas nariams ir bičiuliams. Tiesa, jis nebuvo triukšmingas, bet rimtas, kuklus ir pritaikintas prie aplinkybių.

Naujų Metų dieną lietuvių mokykla turėjo vaikų kalėdinį vakarą. Jis irgi praėjo geroj nuotaikoj.

NAUJAUSI LEIDINIAI

Dr. J. Balys
Istoriniai padavimai
Kaina \$1.25

Vincas Krėvė
Dangaus ir žemės
sūnūs
Kaina \$2.50

B. Brazdžionis
Per pasaulį keliauja
žmogus
Kaina \$2.00

A. Vaičiulaitis
Italijos vaizdai
Kaina \$0.70

J. Nevardauskas
Užrūstinti Dievai
Kaina \$1.00

Užsakymus siųsti šiuo adresu:

GABIJA
412 Bedford Ave,
Brooklyn 11, N. Y.

GEOPOLITIKAI YRA PAVOJINGI

Tokį parašą padėjo vienas Daytono dienraštis po pavoiskslu, kuriame matome dabar Amerikoje gyvenančius lietuvių geografijos bei geopolitikos mokslininkus: K. Pakštą ir Vl. Viliamą.

Tie žodžiai ne amerikiečių laikraštinių sugalvoti. Tai yra ne kieno, o paties... Stalino žodžiai. Anot Vl. Viliamo, Stalinas tuos žodžius pasakęs, kai 1939 metų rudenį Lietuvos delegacija buvo iškviesta į Maskvą pasirašyti taip vadinamos "savitarpinės pagalbos" sutarties, kuri ištikrųjų buvo pirmas vienas iš tos delegacijos narių. Stalinas jį paklausęs, kas jis toks. Jis atsakęs, kad geopolitikas. Tada Stalinas paplojęs jam per petį ir taręs: "Geopolitika yra pavojingi..."

Labai gerai Vl. Viliamas Daytono laikraščiu apibūdino tą anais metais su Stalinu pasirašytą sutartį: "Tai buvo sutartis su laidotuvių direkto-

riumi..." Bet Daytono laikraštiniukas turėjo ir kitą pamatą po mūsų geopolitikų pavoiskslu pakartoti Stalino žodžius apie geopolitikų pavojingumą.

K. Pakštą jami pareiškė: "Dar 1925 metais aš padariau išvadą, kad vėl bus karas ir kad mes iš lėto prie jo artinamės. Tada pranašavau, kad būsimasis karas bus žiauriausias civiliamis. Savo studentams patariau, kad, jeigu jie nori būti ne taip pavojingoj vietoj, tai tegul stoja į armiją. 1938 metais aš jau pajutau, kad karas visai netoli. Tad susirinkau visas knygas, kurios gali būti naudingos taikos konferencijoje, ir išvažiavau iš Lietuvos."

Po šio pasakojimo apie išsipldžiusias pranašystes, K. Pakštą paminėjo pavojų iš Azijos, kur dabar laisvai auga kultūra ir technika. Kai geopolitikai pranašauja pavojus, laikraštiniškai laiko juos pavojingais žmonėmis, nes pranašystės ir vėl gali išsipildyti...

KĄ ŽVAIGŽDĖS ŠNIBŽDA?

N. Metų pradžioje iš viso pasaulio dalių žvaigždėms siunčiamas vienas ir pats didžiausias klausimas:

— Ar bus karas 1950 metais?

Visos ir visų astrologų žvaigždės vieningai atsako:

— Ne!

Londonė ką tik pasirodė garsus almanachas, leidžiamas Fr. Moore nuo 1697 metų. Jis skelbia kitiems metams didelę taikos ofenzivą iš rusų pusės. Jis pranašauja visą eilę atentatų Jugoslavijoje; jis praneša, kad darbičiai pralaimės rinkimus Anglijoje ir kad i valdžią grįš Winston Churchillis. Jis skelbia, tais metais sužieduos princesė Margaret. O Europos Rytinėje Daly bus daug visokių neramumų. Bet metai praeis be karinės katastrofos.

Vienas sovietų aiškiaregis, kurio, sako, Stalinas ir Molotovas labai klausio, pramato 1950 metus po sovietų ir komunizmo ženklų.

— Mes turėsime, — sako jis — labai sunkų keturių-penkių mėnesių periodą, bet jis praeis.

Kaip ten bebūtų ir kuo baigtųsi tos visos malonios ir nemalonus pranašystės, o mes — labai sunkų keturių-penkių mėnesių periodą, bet jis praeis.

be karo. Kai tik tas periodas bus baigtas — pasaulis stos į nuolatinės taikos kelią.

Sveicarijos astrologinis almanachas 1950 metams skelbia:

— Mes esame 1950-tiems metams gerame mėnulio ženkle.

Visur matosi ramybė, vedybos, taika. Bet kas bus toliau, nežinia. Tolimesnei atečiai žvaigždės skelbia labai neramių dalykų.

Fakiras Burman, Prancūzijoje, sakosi išskaitęs žvaigždėse baltą pasaulinį karą 1952-rais metais. Tame kare būsimi labai skaudžiai paliesta Prancūzija, Portugalija ir Anglija.

Jis skelbia, kad po to karo beliks tik pusė žmonijos. Bet likusieji būsią laimingi ilgams amžiams.

Po tokių pranašysčių tas fakiras atsigulė į karstą ant sušaldytų stiklo ir užsidarė 24 dienoms ir naktims be maisto ir be gėrimo.

Kaip ten bebūtų ir kuo baigtųsi tos visos malonios ir nemalonus pranašystės, o mes — labai sunkų keturių-penkių mėnesių periodą, bet jis praeis.

K. J.

1950 METŲ KALENDORIAI DIRVOS ŠKAITYTOJAMS

Ir šiais metais DIRVOS skaitytojai, užsimokėję prenumeratą, gaus priedą — gražų sieninį kalendorių.

Norėdami jį gauti: —

1. Pasirinkite iš žemiau esančio sąrašo, kurio kalendoriaus norite ir laiškė pažymėkite jo numerį.

2. Pridėkite 12 centų pašto ženklais už supokavimą ir persiuntimą (Pernai buvo 10 centų, o šįmet pašto mokeskis pakeltas).

3. Labai aiškiai parašykite savo adresą.

4. Jeigu jūs prenumerata pasibaigė arba baigiasi, tai pridėkite ir 3 dolerius prenumeratą atnaujinti.

Kalendorių pareikalavimus galite siųsti tuojau, bet ne vėliau, kaip iki 1950 metų sausio mėnesio galo.

1. Washingtono Capitol su Amerikos vėliava — naujas
2. Vytautas ir kiti kunigaikščiai — senas
3. Mergina su lietuviška vėliava Amerikoje — senas
4. Mergina su lietuviška vėliava ant žemės rutulio — senas
5. Ukinkinas girdo arklius — senas
6. Kražių skerdynės — senas
7. Marija su rožančiumi ir rožėmis — senas
8. Šv. Antanas — senas
9. Šv. Juozapas — senas
10. Marija — senas
11. Marija pasirodo piemenims — naujas
12. Kristus Alyvų Daržely — naujas
13. Vaikai važinėjasi pasikinkę šunį — naujas
14. Mergaitė su ančiukais ir viščiukais — naujas
15. Mergaitė pievoj su šuneliu — naujas
16. Mergaitė migdo katytę ir šuniuką — naujas
17. Senas šuo gelbsti neatsargų berniuką — naujas
18. Meškeriotojas ežere — naujas
19. Kalnų eglė prie ežerėlio — naujas
20. Upė ties kalnais — naujas
21. Mergina su trimis šuniukais — naujas
22. Mergina su dideliu šuniu — naujas
23. Blondinė vakarinėj sukniroj — naujas
24. Mergina ant uolos maudymosi kostiume — naujas

Geriausias Žurnalas
LIETUVIŲ NAUJIENOS
Paveiksluotas 32-jų puslapių
Už \$1.00 lankys Tamatas kožna mėnesi per 1 metą.
Išsteigtos Gegužio 15, 1938.
LIETUVIŲ NAUJIENOS
332 N. 6th Street Philadelphia 6, Pa.

Aš Tavo Bičiulė Knyga!

Pranešame gerb. Tautiečiams, kad nuo š.m. spalio 15 d. leidyklos PATRIA Generalinė atstovybė JAV pradėjo lietuviškos knygos, leidyklos leidinių, platinimo darbą šukių — "Aš tavo bičiulė knyga"

Grozinė literatūra.

1. Jurgis Jankus.....	Naktis ant morų	\$ 2.00
2. Stepas Zobarskas.....	Savame krašte	2.00
3. Vincas Ramonas.....	Kryžiai	2.00
4. L. R. Tremtyje Metraštis	Tremties metai	3.00
5. Stasys Santvaras.....	Laivai palaužtom būrėm	1.25
6. Antanas Škėma.....	Nuodėguliai ir kibirkštys	1.85
7. Petrė Orentaitė.....	Marti iš miesto	1.00
8. Balys Gražulis.....	Brydė rugiuose	2.00

Įvairūs leidiniai

1. Dr. J. Balys.....	Tautosakos skaitymai	\$ 2.00
2. Viktoras Gailius.....	Vokiškai - lietuviškas žodynas	3.00
3. Pranas Naujokaitis.....	Lietuvių literatūros istorija	2.00
4. Dr. A. Šapoka.....	Lietuvos istorija	3.00
5. Lietuvių kalba, jos raida ir susidarymas		0.50
6. Mūsų protėvių pažiūros ir mirtį ir sielą		0.30
7. Vik. Kamantauskas.....	Prancūzų kalbos vadovėlis	0.75
8. Vik. Kamantauskas.....	Ispanų kalbos vadovėlis	0.50
9. Lietuvos žemėlapis		0.50

Jaunimo literatūra.

1. Vytautas Tamulaitis.....	Sugrįžimas	\$ 1.00
2. Stasys Laučius.....	Po pilkaisiais debesėliais	0.75
3. Jonas ir Adolfas Mekai	Knyga apie karalius ir žmones	0.50
4. Stepas Zobarskas.....	Brolių ieškotoja	1.00
5. Vytė Nemunėlis.....	Tėvų nameliai	0.75
6. Vytė Nemunėlis.....	Mažoji abecėlė	1.00
7. Stepas Zobarskas.....	Aušrelė (I dalis)	1.25
8. Stepas Zobarskas.....	Per šaltį ir vėją	0.30
9. Stepas Zobarskas.....	Ganyklų vaikai	1.00
10. Stepas Zobarskas.....	Riestaūsis sūnus	0.75

Knygos svetimomis kalbomis.

1. Stepas Zobarskas.....	Das Lied der Sennen	\$ 1.25
2. Prof. Dr. V. Jungfer.....	Litauischer Liederschrein	0.75
3. Prof. Dr. V. Jungfer.....	Litauen, Antlitz eines Volkes	2.00
4. Juozas Pašilaitis.....	Hearken Then Judge	0.25
5. Maurice Scherer.....	Petras Kiaulėnas	2.00

Reikalaukite ir pinigų arba pašto Money orderį siųskite Leidyklai PATRIA, Stamford, Conn., 45 St. Johns Pl.
Generaliniai Igalotiniai J.A.V.
Vyt. Mazoliauskas Jonas Rutkauskas

Atsisveikinimas su St. Lozoraičiu

Po dviejų su puse mėnesių viešėjimo, St. Lozoraitis, Lietuvos diplomatinio šefas, gruodžio 29 d. išvyko atgal į Romą laivu Queen Elizabeth.

Atsisveikinimas jam buvo su-ruoštas viešbutyje Claridge gruodžio 27 dieną. Vakariene dalyvavo apie 30 asmenų: generalinis konsulas J. Budrys su pavaduotojais A. Simučiu ir P. Stašinsku, ministeris K. Škirpa, gen. J. Černius, prel. K. Balkūnas, VIENYBES IR TĖVYNĖS redaktoriai ir kiti ryškūs lietuviai visuomenės atstovai. Atsisveikinimą su-ruošė ALT Sąjunga ir ji sumaniai pravedė Sąjungos išdininkas Juozas Ginkus.

Išvedamas į kalbas vakaro pirmininkas J. Ginkus labai jautriai prisiminė visų lietuvių vėnybės reikalą tiek politinė, tiek kultūrinę srity. Kviesdamas ir toliau sujungtomis pastangomis reikalauti Lietuva ir jos žmonėms užtarnautos laisvės, linkėjo St. Lozoraičiui laimingai grįžti atgal į Lietuvą, kad ten galėtų pilniau girdėti Lietuvos žemės alsavimą ir Lietuvos žmonių skundus.

Visa atsisveikinimo programa susidėjo iš linkėjimų laimingos kelionės ir asmeniško prisiminimų bei vilčių. Mn. K. Škirpa savo trumpame žodyje prisiminė 1940 metus, kai sovietai okupavo Lietuvą ir kai St. Lozoraitis buvo atvykęs į Berlyną ir ten organizavo Lietuvos atstovų protestus prieš Sovietų Sąjungą. Pabrėžęs, kad St. Lozoraičio gimimas taktas, šaltumas ir kuklumas sudaro jo veiklos patrauklų įspūdį, palinkėjo jam ir toliau būdėti Lietuvos diplomatinio priekyje.

Konsulas J. Budrys ir gen. J. Černius savo keliu papildė mintis apie St. Lozoraičio atlikto kelionės Amerikoje ir pareikšę įsitikinimą, kad ji duos naudingų vaisių.

Juozas Sagys senųjų amerikiečių vardu pasakė ypatingai turiningą ir jautrią kalbą. Ji labai teisingai atskleidė senųjų lietuvių jausmus (Ji dedama atskirai. Red.)

VIENYBES redaktorius J. Tysliava peržvelgė Lietuvos istoriją, ją surišo su dabartimi ir pareikšę įsitikinimą, kad, anksčiau ar vėliau, tironija bus nugąlta.

Kun. K. Balkūnas ilgesnėje kalboje prisiminė lietuvių vienybės reikalą, nežūrint nei jų tikybės, nei politinių pažiūrų skirtumų. Šiandien klausimas keliamas ne kokią Lietuvą valdžią sudaryti, o tik kaip laisvę atgauti. Todėl šiam reikalui visos srovės turinčios bendradarbiauti ir jokia srovė neturi turėti pirmenybių. Jos visos

esančios vienodai reikšmingos. Jos visos panašios į ryškias, kurios atskirai paimtos lūžta be sunkumų, bet drauge sudėtos pasidaro neperlaužiamos.

Po atsisveikinimo kalbų J. Ginkus įteikė St. Lozoraičiui dovaną. Graži ir kartu simboliška dovana — auksinė plunksna su įrašu, kad ji tarnautų kovai dėl Lietuvos laisvės.

St. Lozoraitis savo paskutiniam žodyje padėkojo visiems Amerikos lietuviams už tokį prielankų ir simpatijų su- tikimą. Kartu jis pasigėrėjo Amerikos lietuvių patriotizmu,

jų kilnia pasiaukojimo dvasia, jautrumu ir gera širdimi. Jei ir toliau tokiomis dorybėmis bus vedama lietuvių kova, jis esąs tikras, kad Lietuvos teisė bus apginta. Jis darąs viską, kas reikia daryti ir kas galima daryti Lietuvos laisvinimo reikalui. Jis teklauš tik savo sąžinės, geros valios žmonių patarimų ir gyvenimo pamokų.

Reikia padėkoti rengėjams ir ypač Juozui Ginkui, kad St. Lozoraičio viešėjimui buvo su-ruošta tokia graži pabaiga.

M. J.

Nežiūrėkit į Amerikos Lietuvius, kaip į lavonus...

Senosios Amerikos lietuvių kartos veikėjo Juozo Sagio kalba išdynt ministerį St. Lozoraitį.

Gerb. pirmininke, pone ministeri, viešnios ir svečiai! Šiandien man tenka didelę garbę šiame pobūvyje pasakyti keletą žodžių.

Retai Amerikos lietuviams tenka susitikti su savo senos tėvynės — nepriklausomos Lietuvos aukštais pareigūnais. Ne priklausomo gyvenimo laikais mūsų jie kaip ir nelankydavo. Jau buvome bepradėdą prarasti giminytės ryšius net su pačiais artimiausiais žmonėmis. Mes net jautėme, kad atsakingos Lietuvos įstaigos į mus jau buvo pradėjusios žiūrėti, kaip į savo tautos nykstančią dalį. Tačiau gyvenimas lėmė visai kitą. Niekas gal netikėjo, kad didelė lietuvių dalis, senais laikais apleidusi senąją tėvynę, bus dabartiniu laiku į nelaimę patekusiems Lietuvos sūnams naujo gyvenimo laidas.

Lietuva, be laukų artojų, anais laikais atsiuntė vieną kitą patriotiškai nusiteikusių veikėjų, kurie tuos laukų artojus sujungė į organizacijas, skiepydamas tautinę sąmonę, patardamas, kad lietuvis Amerikoje kuo ilgiausiai palaikytų savo kalbą, kaip senovės aiškių paveldėjimą ir kad stovėtų savo senos tėvynės tautinių reikalų sargyboje. Tik dėl tos priežasties šandien čia surandama gerų tautiečių, išgyvenusių čia daugiau kaip 50 metų, dar pasiilgusių savo tėvų žemės, norinčių dirbti savo tautos gelbėjimui, padėti tautiečiams.

Atvykome jau seniai ir tenka pasisakyti, kad mums šioje šalyje teko gan sunkiai pavargti.

Daugelis mūsų tautiečių neturėjo net pradžios mokslo, jau nekalbant apie profesionalus ir amatininkus, kuriuos sutikti buvo retenybė. Toji priežastis daug ir trukdė lietuviui iškilti darbe ir progresuoti gyvenime.

Dabar atvykęs mūsų tautiečiai yra išauklėti nepriklausomajam Lietuvoje, atsivežta mokslą, kuris yra labai didelis turtas. Jie sugeba ne tik greičiau prisitaikyti prie krašto gyvenimo, bet daugelis jau įstojo į Amerikos universitetus, siekdami mokslo viršūnių, kurios atidarys jiems kelius į visas gyvenimo sritis. Tai yra neginčijami faktai. Ir mes pradėdame suprasti, ką reikiama būti tautai nepriklausoma ir ką ta nepriklausomybė teikia laisvos tautos sūnams ir dukroms. Mes, senesnieji, neturėjome to laisvo žmogaus pirmenybių, kurias dabar atvykęs jie atsižvelgia, kas jiems teikia galimybę lengviau kovoti su visokiais sunkumais.

Mes, senesni lietuviai amerikiečiai, šiuo gražiu reikiu džiaugiamės ir įvertiname kovojančių už tautos laisvę pastangas.

Gerb. ponas ministeri, gal šiais keliais žodžiais kai ką pasakau lyg ir nusiskundamas ir apkalindamas, tačiau mes jaučiamės kai kada turį teisę ir pareigą pasakyti tiesą atsakingiems vyrams, kad jie ateityje nežiūrėtų į Amerikos lietuvių, kaip į lavoną, bet dėtų visas pastangas šią tautos dalį tampa ir surišti su Lietuva.

Šiandien atstamai jau nevaldina lemtingo vaidmės, kaip prieš 50 ar 100 metų. Visas pasaulis tapo mažas ir Lietuva yra visų laisvų tautų grandinėje.

Dirbdami atsakingą darbą, nepavarkite ir nepalūžkite kovoję už Lietuvos laisvę. O mes, lietuviai amerikiečiai, kartu su dabartine jaunąja karta žengdami petys į petį, visada būsimės jūsų ištikimi tautininkai. Šiandien mes esame lyg tas nykštukas Dovydas prieš žiaurųjį Goliatą — rusiškąjį imperializmą. Bet mes nors ir maži, tačiau mūsų pusėje tiesa, badanti visiems akis, tad mūsų laimėjimas yra tikras.

Ponas ministeri, išleisdami jus į senąją pavargusią Europą, linkime jums sveikatos ir laimingos kelionės.

Lietuvio atstovas Amerikoje — St. Nasvytis, 4579 W. 157th St., Cleveland, Ohio. Prenumerata mėnesiui 50c.

Lietuvių pasipriešinimas okupantams

Mintis ir pastabos po Ad. Damušio paskaitos, skaitytos Lietuvių Kultūros Fondo Clevelando skyriaus surengtoje pirmoje paskaitų eilėje, pereinų metų pabaigoje.

Laukdami naujos paskaitų eilės, grįžtame prie buvusių paskaitų, apie kurias skaitytojams papasakoti pereinų metų DIRVOS numerio nebebuvo galimybės.

Vienam lenkų veikėjui dar karo pabaigoje kažkas pareiškė tokį priekaištą:

— Jūs priešinotės bolševikams. Reikiama, jūs buvote nacių šalininkai!

Lenkas į tai taip atsakė: — Jeigu aš bėgu iš miesto, kuriame plinta maro liga, nejaugi jūs pasakysit, kad aš noriu mirti nuo choleros?

Visiškai panaši buvo ir lietuvių padėtis. Paskaitoje, apie kurią kalbame, kaip tik buvo pavaizduotas lietuvių pasipriešinimas ir vieniems ir kitiems okupantams.

Ar pasipriešinimas okupantui reiškia tik — imti ginklą, slėptis miške ir iš ten pulti okupantų pajėgas?

Ne, pasipriešinimo būdai yra labai įvairūs. Vienas iš pasipriešinimo būdų yra ir neklaušymas okupantų įsakymų arba blogas jų vykdymas.

Paskaitoje girdėjome visą eilę pavyzdžių, kad pasipriešinimo judėjimui pasitarnavo toki žmonės, kurie atrodė net labai aršūs, imti ir uolūs okupantų bendradarbiai.

Pasipriešinimo organizatoriai ne kartą daryti išvadą, jog reikia labai atsargiai elgtis su apkaltinamais, kad tas ar tas asmuo kuriuo nors metu atrodė buvęs vienu ar kitu okupantų bendradarbiu.

Abiejų pirmųjų okupacijų metu pasipriešinimas okupantams prasidėjo ne iš vieno centro, o visoje Lietuvoje savaime, be jokio kurstymo. Svarbiausias to pasipriešinimo kurstytojas buvo — išsiauklėjimas nepriklausomo gyvenimo sąlygose ir branginimas to, ką okupantai Lietuvoje emė naikinti.

Organizuoti pasipriešinimo centrai atsirado tik po to, kai pasipriešinimo dvasia ir pasipriešinimo veiksmai jau buvo apėmę visą tautą.

Organizuoti centrai buvo reikalingi ne kurstyti pasipriešinimo, o tik jam tvarkyti, kad apsaugotų nuo neprotingų žygių ir beprasmių aukų.

Kas daugiausiai ir veikliausiai pasireiškė pasipriešinimo veiksmuose prieš okupantus? Visi okupantų interesus gynę, tai ligi šiai dienai tvirtina, kad tas pasipriešinimas esąs kilęs tik iš tų, kurie nustojo egro gyvenimo...

Iš dalies tai tiesa, nes Lietuva netekus nepriklausomybės, visų lietuvių gyvenimas labai pablogėjo.

Bet okupantų agentai tvirtina, kad gero gyvenimo nustojo tik valdininkai ir turtingesnieji. Tačiau kaip tik šitų daugumas negalėjo pasipriešinti dolyvaučiai, nes buvo tuoj suimti, arba, jei ir nesumti, tai daug bud-

riau okupantų policijos sekami.

Tai yra labai įsidėmėtinas faktas, kad ypač prieš bolševikų okupacinę valdžią pasipriešinime veikliausiai ir narsiausiai pasireiškė darbininkai ir moksleiviai.

Informacija apie tai, kas dedasi krašte ir ypač apie tai, kas dedasi užsieniuose, visiems buvo svarbiausia rodyklė, kaip laikytis ir kaip elgtis.

Tai informacijai gauti tekdavo naudotis gana nepaprastomis priemonėmis. Pavyzdžiui, pirmosios bolševikų okupacijos metu susižinoti su užsieniuose esančiais lietuviais būtų buvę beveik neįmanoma be vokiečių pagalbos.

Vokiečiai turėjo Lietuvoje savo "penktąją koloną". Jie kas 2 dienas turėjo radijo ryšį su Vokietija. Jie sutiko lietuvių pasipriešinimo veikėjams patarnauti.

Bet lietuvių tragedija buvo, kad vokiečiai būtinai norėjo naudoti lietuvių savo tikslams. Kai jie pamatė, kad lietuviai jų reikiams tarnauti nesistengia, tai ne tik pradėjo apgaudinėti — neperdavinėti žinių, kurias apsiimdavo perduoti, bet dar bogiau: sąmoningai išdavė bolševikams svarbius lietuvių pasipriešinimo vadovus...

Vokiečių okupacijos laikais, nepaprastai sunkiose sąlygose, buvo išleidžiama apie 15 įvairių periodinių leidinių. Nuo 150 iki 200 tūkstančių laikraštėlių pasiekdavo gyventojus kas dvi savaitės.

To instruktavimo ir pačių lietuvių susipratimo dėka, vokiečiams nepavyko Lietuvoje suorganizuoti SS dalinių, apsaugota didelė dalis žmonių nuo išvežimo į Vokietiją, okupantai negavo iš Lietuvos tiek turto, kiek buvė užsimoję ir galėjo gauti.

Ryšininkai per Baltijos jūrą nukeliaudavo į Švediją ir grįždavo. Per čia buvo sudaryti ryšiai ir su didžiausiais Vakarų sąjungininkais.

Bet Lietuvos slaptosios spauda laikėsi savarankios linijos. Ji net ir Vakarų sąjungininkams vengė daug komplimentų sakyti. Niekas negalėjo prikišti, kad lietuvių pasipriešinimas vokiečiams yra surištas su tautininkavimu kuriai nors kitai valstybei. Lietuviai kovojo tik už Lietuvą.

Prelegentas apie pasipriešinimą okupantams kalbėjo daugiau iš garbinamosios pusės ir tos kovos klaidų beveik neminėjo. Žinoma, tokių kovų nušvietimas senovės dainių stiliumi kuria pasigerėjimą didvyriškais žygiais ir užkrečia naujam pasišventimui.

Bet šiais realistiškais laikais kažin ar ne naudingiau net ir apie tokių dalykų kalbėti realistiškai ir nevengti pažymėti taip pat ir klaidų. Tas vargiai ar pakenktų pasipriešinimo kovų didvyriškumo aureolei.

Pavyzdžiui, nekenktų gal priminti ir tokią slaptosios spaudos klaidą, sąmoningai ar nesąmoningai įvykusią vokiečių okupacijos laikais. Tada toje spaudoje kartais buvo bandoma pranešauti, kaip bus Europoje karui pasibaigus. Drąsiai buvo pranešaujamas vokiečių pralaimėjimas, bet buvo visiškai nutylėta ta galimybė, kad vokiečiams pralaimint, grįš į Lietuvą bolševikai.

O kiekvienam paprastam skai-

tytojui kildavo klausimas, kas gi sulaukys bolševikus nuo grįžimo į Lietuvą, kai vokiečiai suklups.

Slaptojo spaudos atsakymo tokį klausimą nebuvo. Dėl to antrosios bolševikų okupacijos atvejui žmonės Lietuvoje rengėsi kiekvienas pagal savo išmanymą.

Paklaustas, kodėl pasipriešinimo vadovybė nedavė Lietuvos žmonėms jokių nurodymų, kaip elgtis artėjant prie Lietuvos bolševikams, prelegentas nurodė, kad tada, kaip ir pirmosios bolševikų okupacijos metu, žymi vadovybės dalis okupantų buvo susekta ir pateko į vokiečių kalinimus, o iš kitos pusės, vadovybės nusistatymas buvęs, kad kuo daugiau pajėgų turėtų pasilikti krašte, nes visiems pasitraukus naujam okupantui per lengva būtų vykdyti savo užmojus. Anot prelegento, pasitraukti reikėjo tik tiems, kurie buvo per daug "matomi", tai yra tokie, kuriuos bolševikų policija tuojaus stengtųsi suimti.

Ištikrųjų tačiau toks nusistatymas nebuvo plačiau paskleistas. Per ilgai buvo palaikoma mintis, kad bolševikai nebegrįš, kad juos, jeigu ne vokiečiai, tai Vakarų sąjungininkai kokių nors nuostatų būdu nuo to sulaukys.

Kaip paaiškėjo, kad taip nėra, tada jau susidarė tokia padėtis, kurioje "kaip kas išmanė, taip save ganė". Nemaža tokių, kurie, pagal prelegento paminėtą vadovybės nusistatymą, būtų turėję būtinai pasitraukti, neuskubo to padaryti, ar sąmoningai pasilikto, tuo tarpu pasitraukė daugelis tokių, kuriems tas nusistatymas būtų pataręs pasilikti...

Dažnas šiandien prisimena, jog nepriklausomos Lietuvos vyriausybė sukludo, nenumatydamas iš anksto galimybes, kad Lietuva gali būti okupuota, ir nesudarydama geresnės bazės užsieniuose kovai prieš okupantus.

Niekas šiandien negali užginčyti, kad tai buvo klaida. Viešintelis pateisinimas — kad žmonės nėra pranašai ir negali visko iš anksto numatyti.

Bet nėra ko slėpti, kad neišvengė visai panašios klaidos ir okupacinių laikų pasipriešinimo vadovybė, nors ir turėjo gyvenimo pamoką. Dabar tai jau kiekvienas gudrus ir stebisi, kaip gi kas nors galėjo pagalvoti, kad bolševikai nebegrįš, jeigu tikėjo, kad vokiečiai karą pralaimės! Bet tada, matomai, niekas nenorėjo apie tą nemalonią galimybę galvoti ir kalbėti.

O jeigu su ta mintimi būtų buvę pradėta ankčiau apsisprasti, būtų užtekę sumanumo su-

tvarkyti gana planingą pasitraukimą tų jėgų, kurios turėjo pasitraukti ir būtų užtekę sumanumo, kad labai daug išlaisvinimo kovai svarbios medžiagos būtų atsidūrę šiaurės dabartinės geležinės uždangos. Ir pasilikusieji būtų kaip pasirengę.

Ne su priekaištu, o su žmogiškoms klaidoms prideramu atlaidumu tokius dalykus turime vis dėlto paminėti, įsidėmėti... Gal istorijos eigoje dar ir mes patys ar kiti iš klaidų naudingai pasimokys.

Tarp kitų paklausimų prelegentui buvo ir toks: kokia yra prelegento nuomonė apie ginkluoto pasipriešinimo naudingumą prieš daug stipresnį priešą? Ar toks pasipriešinimas nesudaro tautai daugiau žalos, negu naudos?

Kai kam toks klausimas atrodo keistas ir visai nesvarstytinas. Ir prelegentas pareiškė, kad jeigu tauta vistiek naikinama, tai geriau yra žūti garbingai. Be to, jis nurodė, kad dabartinio ginkluoto pasipriešinimo nereikia vaizduoti, kaip ginkluotų grupių karo. Kiekvienu atveju ir dabar pasipriešinimas duoda tam tikrų vaisių. Esą, okupantų atsiųsti kolonistai, jei drįsta kurtis miestuose, tai bijo eiti į kaimus. Ir vietiniai vengia naudotis okupantų "malonėmis".

Ištikrųjų, tačiau, toks klausimas yra ne tik nekeistas, bet visai naturalus. Jeigu ir nepasiektų mūsų jokios žinios iš Lietuvos, vis vien galėtumėm suprasti, kad partizaninis karas neišvengiamai užtraukia okupantų kerštą visiems gyventojams, ypač įtariamiesiems, kad jie padeda ar gali padėti partizanams.

Todėl yra natūralu pasvarstyti, ar toks pasipriešinimas stabdo, ar tik greitina tautos naikinimą.

Bet atsakyti į tą klausimą čia, šiaurės geležinės uždangos, niekas tikrai negalime.

Tą spręsti turime palikti tiems, kurie stovi akis į akį su priešu. Realiai galvodami, turime sutikti, kad ir jie gali padaryti klaidų. Mes tik tikime, kad tai, ką jie daro, daro vedami Lietuvos meilės, siekdami Lietuvai gero. Tie veiksmai gali būti išganingi, gali būti ir tragiškai klaidingi.

Mums čia, ypač negalint turėti tikslių informacijų, derėtų tokius didelės reikšmės dalykus atsargiau naudoti šaltesnių, jau širdžių graudinimui... Nes, jeigu suprantame, kad tėvynė, jeigu likusioji kova neabejotinai sukelia okupantų kerštą prieš visą tautą, tai turime suprasti ir tai, kad mūsų fanfarai apie tos kovos veiksmus toki kerštą gali tik dar labiau pakurstyti...

Dailės Paroda rengiasi kelionei

jau planuoja šiuo keliu pagelbėti parodos kelionei po Ameriką. Los Angeles Parodos Komitetas drauge su vietinėmis organizacijomis jau gruodžio 31 d. turėjo parodos vajas pramogą. Sausio 7 dieną panaši pramoga ruošiamas ir Detroito. Tikimasi, kad ir kitos kolonijos tą padarys.

Parodos Komitetas yra atsišaukęs į kelis tūkstančius Amerikos lietuvių, prašydamas paramos. Dar nevēlu atsiiepti: kiekvienas aukotojas gaus atitinkamą bilietų skaičių ir galės dalyvauti laimėjime.

Parodos naujas adresas: Lithuanian Art Exhibit, 148 Grand Street, Waterbury, Conn.

Šiuo metu energingai ruošiamasi Dailės Parodos kelionei po kolonijas. Nukėlus bilietų laimėjimo dieną į sausio 29, lieka pakankamai laiko įsigyti bilietų visiems, kurie, paremdami aukomis parodą, norėtų dalyvauti laimėjime. Pats laimėjimas bus įvykdytas VIENYBĖS metiniame koncerte New Yorke.

Parodos Komitetas atsišaukia į visas organizacijas, į bilietų platintojus ir į atskirus visuomenės veikėjus, prašydamas juos imtis iniciatyvos sukelti parodai reikalingų aukų. Kiekviena kolonija kviečiama suengti parodos naudai kokią nors pramogą ir organizuoti vajas parodos parėmimui.

Kai kurios lietuvių kolonijos

KUR GAUTI LIETUVISKŲ KNYGŲ?

Visame pasaulyje išleidžiamų lietuviškų knygų platinimu rūpinasi neseniai įsteigtas Lietuvių Spaudos Centras Amerikoje. Leidinių sąrašai siunčiami nemokamai. Rašykite atviruką, kuris tekainuoja 1 centą, šiuo adresu:

Gabija,
412 Bedford Ave.,
Brooklyn 11, N. Y.

MIRIMAI

MIRĘ IŠEIVIAI AMERIKOS LIETUVIAI

(Žinios apie mirusius Lietuvius šiame skyriuje talpinama dyka.)

Jau mirė 21.100 lietuvių išeivių

Nuo 1937 metų vasario mėn. iki šios dienos DIRVOJE sužy-
metų jau 21.100 per tą laiką
mirusių lietuvių ateivių.

ALMONDIENE Elmija mirė rug-
sėjo 11 d., Boston, Mass. (Pane-
vėžio ap., Smilgių par., Tirkš-
lių km.) Amerikoj išgyveno 45 metus.

KENORIS Antanas, 59 metų,
mirė rugsėjo 19 d., So. Boston,
Mass. (Rapius par.) Ameri-
koj išgyveno 36 metus.

GELZINIS Petras, 80 metų, mi-
rė rugsėjo 20 d., So. Boston,
Mass. (Kursenų par.) Ameri-
koj išgyveno 59 metus.

KARSOKIENĖ Antanina (Šnic-
kaitė), 55 metų, mirė rugsėjo
21 d., So. Boston, Mass.

PLEVOKAS Juozas, 50 metų,
mirė rugsėjo 20 d., So. Boston,
Mass., kur buvo ir gimęs.

KYBARTIENĖ Ona (Gudavi-
čiūtė), 74 metų, mirė spalio
2 d., So. Boston, Mass. (Erž-
vilko par.) Amerikoj išgy-
veno 50 metų.

LUČINSKIENĖ Magdalena, 73
metų, mirė rugsėjo 20 d., Wil-
kes Barre, Pa.

VALAITIS Mikolas, 52 metų,
mirė liepos 7 d., Rumford, Me.
JANUSKA Vincas, 66 metų, mi-
rė rugsėjo 10 d., Detroit, Mich.
(Suvalkų rėd.)

VENSLOVAS Jurgis, 66 metų,
mirė rugsėjo 10 d., Detroit,
Mich. (Marijampolės ap.)

ZIMNICKIENĖ Stela mirė rug-
sėjo 23 d., W. Pittston, Pa.
Gimusi Pittston, Pa.

RUMBIENĖ Anelė mirė rugsė-
jo 19 d., Ansonia, Conn.

VOLUNGIS Liudvikas, 55 metų,
mirė rugsėjo mėn., Worcester,
Mass. (Merkinės par.)

TVARONAITIS Juozas, 63 m.,
mirė rugpjūčio 28 d., Manches-
ter, Conn.

LENKUTIS Juozas mirė birželio
15 d., Herrin, Ill.

VIRBOSIENĖ Anelė mirė rug-
sėjo 11 d., Worcester, Mass.

TARUTIENĖ Ona mirė rugsėjo
18 d., Pittston, Pa.

KLUCINSKIENĖ Elzbieta mi-
rė rugpjūčio 19 d., Plymouth,
Pa.

URBUTIENĖ Ursulė mirė rug-
sėjo 16 d., Pittsburgh, Pa.

BALUKAS Juozas, 70 metų,
mirė rugsėjo mėn., Duquesne,
Pa.

Pa.

RAMANAUSKAS Jurgis, seno
amž., mirė spalio 2 d., Chica-
go, Ill. (Vilkaviškio ap., Pil-
viškių miesto).

ASNAUSKIENĖ Marijona (Žil-
vičiūtė), pusamžė, mirė spa-
lio 7 d., Chicago, Ill. (Pane-
vėžio ap., Naujamiesčio par.,
Mazgailių kaimo). Amerikoj
išgyveno 55 metus.

PUNIS Martinas, pusamžis, mi-
rė spalio 7 d., Chicago, Ill.
(Biržų ap., Sviekininų par.)
Amerikoj išgyveno 41 metus.

JANUSEVICIENĖ Kostancija
(Verkietaitė), pusamžė, mirė
spalio 9 d., Chicago, Ill. (Tel-
šių ap., Gadunavo par., Juo-
dingių km.)

VISOCKIENĖ Ona (Prankaitė),
45 metų, mirė spalio 12 d.,
Chicago, Ill. Gimusi Londone,
Anglijoje. Amerikoj išgyveno
42 metus.

SVIRELIS Mykolas, seno amž.,
mirė spalio 10 d., Chicago,
Ill. (Panevėžio miesto) Ame-
rikoj išgyveno 53 metus.

WEIDMAN Juzefa (Rupšlauka-
itė), pusamžė, mirė spalio 13
d., Chicago, Ill. (Tauragės ap.,
Šilalės par.) Amerikoj išgy-
veno 39 metus.

VICE Marijona (Yonkauskaitė),
pusamžė, mirė spalio 13 d.,
Chicago, Ill. (Kauno rėd.)

AMERIKOJ išgyveno 59 metų.

BUKASKAS Juozas, 68 m.,
mirė spalio 12 d., Chicago,
Ill. (Paseinų ap., Viduklės
par., Plaginų km.) Ameri-
koj išgyveno 49 metus.

SHERMULIS Jonas, pusamžis,
mirė spalio 13 d., Chicago,
Ill. (Kedainių ap., Survilaiškių
par., Naujų Bakainių km.)
Amerikoj išgyvena 39 metus.

KARVELIS Feliksas, 31 metų,
mirė spalio 14 d., Chicago,
Ill., kur buvo ir gimęs.

KASMINSKIS Stanislovas, 72
metų, mirė spalio 15 d., Chi-
cago, Ill. (Šiaulių miesto).

Amerikoj išgyveno 40 metų.

ZALUBA Juozas, pusamžis,
mirė spalio 18 d., Chicago, Ill.
(Pandelio par., Širbiškio km.)
Amerikoj išgyveno 40 m.

SIMKUS Steponas, 84 metų, mi-
rė spalio 19 d., Chicago, Ill.

ZUDKEVIČIENĖ Stefanija (Ra-
jančiūtė) pusamžė, mirė spa-
lio 13 d., Chicago, Ill. (Pane-
vėžio ap., Smilgių par., Tirkš-
lių km.) Amerikoj išgyveno
45 metus.

KIZIENĖ Salomėja (Brazaitė),
pusamžė, mirė spalio 17 d.,
Chicago, Ill. (Šiaulių ap., Klo-
vainių par., Kolungių km.)
Amerikoj išgyveno 37 metus.

TUGAUDIENĖ Julijona, seno
amž., mirė spalio 19 d., Chica-
go, Ill. (Šiaulių ap., Vaiguvo
par.) Amerikoj išgyveno 41
metus.

DAUGELIS Bronius, pusamžis,
mirė spalio 20 d., Chicago, Ill.
(Šiaulių ap., Šveknos par.,
Repšių km.)

GARYONAS Kazimieras, 52 m.,
mirė spalio 22 d., Chicago, Ill.
(Telšių ap., Plungės par., Mer-
kelių km.)

DARGUŽIS Juozas, pusamžis,
mirė spalio 21 d., Chicago, Ill.
(Šiaulių ap., Žagarės par.,
Juškaitių km.) Amerikoj iš-
gyveno 47 metus.

KASMINSKIENĖ Anelė (Urmo-
naitė) pusamžė, mirė spalio
23 d., Chicago, Ill. (Šiaulių
par., Baranaukių km.)

GERIAU APSIMOKA
BŪTI DALININKU,
NEGU SKOLINTOJU

Amerikoj dviem būdais įde-
dami pinigai ir pramonė: arba
perkamoms akcijoms — šėrai, arba
perkami bonai.

Šėrų savininkas arba dalinin-
kas yra atitinkamos dalies bizi-
nio savininkas. Bonų savininkas
yra tik pinigų skolintojas. Dalin-
inkas, jeigu yra pelno, gauna
dividendus, bonų savininkas
gauti palūkanas.

Prieš 20 metų geriau apsimo-
kėjo skolinti pinigų įmonėms,
negu būti jų dalininkais. Tada
1,000 dolerių per metus galė-
jai gauti, įsigijęs bonų už 19,190
dolerių. O dalininkui reikėjo įde-
ti apie 26,000, kad gautų 1,000
dolerių dividendų.

Bet nuo to laiko pramonės
reikalai pradėjo gerėti, taigi
pradėjo didėti ir dividendai.

Prieš 10 metų jau buvo tokia
padėtis, kad dalininkų ir skolint-
ojų pajamos buvo maždaug
vienodos: vieni ir kiti gaudavo
1,000 dolerių nuo 26,000.

Bet dabar jau yra visai at-
virkščiai, negu prieš 20 metų.
Dabar bonų savininkas, norė-
damas gauti 1,000 dolerių per
metus, turi turėti bonų už 34,
000 dolerių, dar su kaupu. Tuo
tarpu dalininkas gauna 1,000
dolerių, jeigu turi įdėjęs tik
16,000 dolerių.

Kain pramonės pelnas pasku-
tiniu laiku išaugo, parodo pelno
palyginimas, suregistruotas iš
200 didelių pramonės įmonių.

Prieš 10 metų tos įmonės tu-
rėjo grynų pelno, apmokėjusios
mokesčius, 997 milijonus. Divi-
dendų jos išmokėjo 722 milio-
nus.

Tai buvo 1939 metais. 1948
metais tos pačios įmonės jau
turėjo pelno 3,310 milijonų do-
lerių. Dividendų išmokėjo 1,403
milijonus ir pasiliko daugiau
kaip kita tiek atsargoj.

1949 metų tu pačių įmonių pe-
lai galutinai dar neapskaičiuoti,
bet numatoma, kad ju bus irgi
ne ką mažiau: apie 3,002 milio-
nus. Dividendų numato išmo-
kėti 1,578 milijonus. O 1950
metais vėl numatomas padide-
jimas.

Todėl nenuostabu, kad darbi-
ninkai reikalauja padidinti at-
lyginimus ir jiems... O pramo-
nininkai, jeigu darbininkams
kur kiek ir nusileidžia, tuoj
skubina ir kainas padidinti,
kad pelnas nesumažėtų...

Tokia padėtis ir veda prie
to, kad reikia pagalvoti, ar ge-
rai yra tokia neribota laisvė.
Jeigu pramonininkai patys savo
apetitus kiek labiau valdytų, tai
tada gal nereiktų ginčytis, rei-
kia ar nereikia valstybei įsikišti
ir kainas bei atlyginimus pa-
tvarkyti...

Visuotinis gyventojų surašymas

Šįmet Jungtinėse Amerikos
Valstybėse bus visuotinis gy-
ventojų surašymas. Tai bus jau
17-tas toks surašymas. Pirmą
kartą gyventojų surašymas čia
buvo 1790-tais metais. Nuo to
laiko jis daromas kiekvieną de-
šimtmetį.

Gyventojų surašymų pareiga
yra įrašyti į šio krašto konsti-
tuciją. Kiekvienas privalo atsa-
kyti į nustatytus surašinėtojų
klausimus. Už neatsakymą gre-
sia bausmės.

Daugelyje kraštų bus panašūs
surašymai

Ne vien čia, bet ir kituose
kraštuose šiais metais bus pa-
našūs surašymai. Visų kraštų
statistikos įstaigos stengiasi to-
kius surašymus daryti ir papras-
tai tai daro tais metais, kurių
skaičius baigiasi 0.

Jei Lietuva būtų laisva, ir
Lietuvoje toks surašymas šiais
metais būtų daromas.

Lietuvoje iš viso buvo tik vie-
nas gyventojų surašymas 1923
metais. Mat, 1920 metais Lietu-
voje tokį dalyką surengti dar
buvo neįmanoma, kadangi tada
dar buvo tik pati nepriklauso-
mos valstybės gyvenimo pradžia.

Paskui, 1930 m., kada buvo
praėję tik 7 metai nuo surašymo
ir vos apie 6 metai nuo surašy-
mo duomenų suskaičiavimo, at-
rodė peranksti naują surašymą
daryti. Juk surašymas reika-
lauja daug darbo ir daug išlaidų.

Todėl jau buvo rengtasi tokį
surašymą padaryti 1940 metais,
tai yra tuo pačiu laiku, kada to-
kie surašymai turėjo būti doro-
mi beveik visame pasaulyje.
Bet... tais metais, rodos, jau
nei vienas Europos krašte ne-
bebuvė galima tokių dalykų da-
rvti. Europa jau skendo karo
liepsnose. O Lietuva tais me-
tais "surašė" bolševikų NKVD.

Kam tokių surašymų reikia?

Kai žmonių pasaulyje buvo
daug mažiau, kai atskirų kraštų
ūkis nebuvo, taip labai surištas

su kitų kraštų ūkiu, kada kiek-
viena šeima beveik viskuo pati
save aprūpindavo, tokie sura-
šymai nebuvo būtinai reikalingi.

Bet vėliau, žmonių ūkiškas
gyvenimas darėsi surištas vienų
su kitais. Šiais laikais, galima
sakyti, jau visas pasaulis yra
kaip ir vienas ūkis. Jeigu kas
nors viename krašte eina krei-
šmai, tai tas atsiliepia ir dauge-
lyje kitų kraštų.

Dabar kikevienos gamybos sri-
ty svarbu žinoti, kiek ko yra ir
kiek ko reikia. O tam tikslui
reikia žinoti ir tai, kiek ištikru-
jų kur yra žmonių, kokie tie
žmonės, kokie jų reikalai, kiek
jie kokių dalykų gali suvartoti.

Pagaliau ir politikoje taip pat
svarbu žinoti, kiek kur yra žmo-
nių, koks jų amžius, kiek vyrų,
kiek moterų, kiek vedusių, kiek
nevedusių, našlių ir tt.

Amerikoj vedama rasinės bei
tautinės kilmės statistika, tik
čia neklasama tikybos. Kai ku-
riose kituose kraštuose klaui-
siama ir tikybos.

Šįmet bus 3 klausimų rūšys

Šalia paprastų apie kiekvieną
asmenį, šįmet dar bus eilė klaui-
simų ir apie pastogę: norima
surinkti žinias, kiek ištikrųjų
Amerikoj žmonių neturi tin-
kamų butų, kiek dar reikėtų
pastatytų namų, kad nereiktų
dejuoti dėl butų stokos. Šitie
klausimai, kaip sakoma, palies
namų - butų klausimus, prade-
dant nuo hipotekos ("morgi-
čių"), baigiant virtuvės indų
plovyklą ("sinku").

Ne visuose, bet tik kas penk-
tame bute gyventojai bus klaui-
simi, kokius jie turi šildymo,
virimo įtaisymus, ar turi elek-
tros šviesą, radijo, televizijos
aparatus. Bus klausiami ir apie
vonią ir tualetą.

Namų savininkai bus klausia-
mi, kokia jų namų vertė ir kiek
jie turi skolos, aptikrintos tais
namais.

Trečia klausimų rūšis lies ūki-

ninkus. Jie bus labai smulkiai
apklausinėti apie žemės ūkio pa-
dėtį.

Bus klausimai ir apie
uždarbius

Kiekvienas penktas asmuo, vy-
resnis kaip 14 metų, bus klaui-
simas, kiek jis uždirba. Į už-
darbį įskaitomos visos pajamos:
ne tik algos, bet ir pensijos,
pajamos iš namų, iš verslo, ar
kitokių šaltinių.

Kas pasakys, kad jis turi
pajamų per metus daugiau, kaip
\$10,000, tas neturės pasakyti,
kiek jis daugiau gauna. Bet iki
10,000 teks visai tiksliai pasa-
kyti.

Kodėl klaus ne visus, o tik kas
penktą asmenį?

Čia jau yra statistikos moks-
lo gudrybė. Statistikos specia-
listai apskaičiuoja, kad, jeigu
apklausinės kas penktą asmenį,
tai jie turės bendrą vaizdą jau
maždaug taip pat tikrą, kaip ir
visus apklausinėjė. O juk visus
apklausinėti būtų penkis kartus
daugiau darbo!

Daugelis protestuoja dėl to
sumanymo — klausinėti apie
uždarbius. Tai daroma pirmą
kartą. Bet įstatymų žinovai aiš-
kina, kad toks apklausinėjimas
yra legalus, o iš kitos pusės nu-
rodo, kad nėra ko bijoti, nes
įstatymas draudžia šituo būdu
gautus atsakymus perduoti mo-
kesčių įstaigoms. Reikia, šitas
apklausinėjimas neturi nieko
bendra su mokesčių reikalais...

Reikia teisingai atsakyti

Nuo atsakymų teisingumo
priklauso viso to didelio darbo
naudingumas. Jeigu visi sura-
šinėtojai pameluotų, tai visas
darbas būtų niekam vertas. Ne
tik niekam vertas, bet net labai
kenksmingas. Valdžia gautų ne-
teisingas žinias ir jos ekonomi-
nė politika nenoromis būtų klai-
dinga, nes būtų paremta tomis
neteisingomis žiniomis. Nuo to

labai nukentėtų visos kraštas,
o gal net ir pasaulis...

Už atsakymą duoti žinias
yra numatytos ir bausmės: iki
\$100.00 arba 60 dienų kalėjimo.

Tačiau tos bausmės dažniau-
siai nepavartojamos. Surašinė-
tojai turi teisę gauti žinias ir
iš pašalinių šaltinių, pvz., iš
kaimynų ar iš kitur, ir tada jie
nepaduoda skundo teismui. Ben-
drai imant, čia pasitikima žmo-
nių gera valia.

140,000 surašinėtojų...

Jungtinėse Amerikos Valsty-
bėse turės būti pasamdyta apie
140,000 žmonių tam darbiui at-
likti. Mat, skaičiuojama, kad da-
bar gyventojų šioje šalyje yra
apie 150 milijonų. Vienam su-
rašinėtoji skiriama daugiau,
kaip 1,000 žmonių surašyti.

Šalia surašinėtojų dar skiria-
ma 8,300 apylinkių viršininkų
ir 14 apygardų viršininkų.

Surašinėtojų samdymas bus
dabar pradėdamas. Čia, žinoma,
bus ir tam tikros partijų rungti-
nės dėl tų darbų. Bet tie dar-
bai yra neilgam laikui. Jie pra-
sidės balandžio 1 dieną ir mies-
tuose užtruks iki poros savaičių,
o kaimuose gal iki 4 savaičių.

Surašinėtojų kovo mėn. bus
įvairiose vietose surengti trijų
dienų kursai, kur pamokys,
kaip tą darbą atlikti. Jie bus at-
lyginami vidutiniškai po 8 do-
lerius už dieną, bet nevenodai:
miestuose, kur žmonės gyvena
tankiai, atlyginimas bus mažes-
nis, o kaimuose, kur reikia dau-
giau vaikščiojimo, atlyginimas
bus didesnis.

Jiems reikia aplankyti apie
45 milijonai atskirų butų ir apie
6 milijonai ūkių.

Visas tas darbas kaštuos apie
85 milijonus dolerių.

Surašymo rezultatai turi būti
suskaiciuoti iki 1950 metų ga-
lo. 1950 metų gruodžio 31 dieną
Prekybos sekretorius turės visus
skaičius paduoti prezidentui.

• LIETUVA TIRONŲ
PANČIUOSE — teisy-

bės žodis apie tai, kas
atsitiko su Lietuva. 312
pusl. Kaina \$2.00

JAKUBS & SON
FUNERAL HOME

Lietuviška laidojimo įstaiga

Valdžios pripažinti laidojimo direktoriai:

Della E. Jakubs
William J. Jakubs25 metų simpatingo ir rimto patarnavimo
6621 Edna Avenue ENDICOTT 1763

P J KERSIS

609-12 Society for Savings Bldg.—Cleveland, Ohio

OFISO TELEF.: Main 1773. REZIDENCIJA: PENINSULA 2521

Norėdami pigiai pirkti namus mieste arba priemiesčiuose, kreip-
kitės į mane, gausia pigia kaina. Taipgi gausit patarnavimą įvai-
riuose apdraudimo reikaluose.Sutaisau paskolas pirmo morgečio. Patarnavimas ir išpildymas
garantuojama. Kreipkitės į mane telefonu arba asmeniškai.

I. J. SAMAS - JEWELER

Persikėlė į naują didesnę ir gražesnę krautuvę

7007 Superior Ave.

Greta Ezella Theatre

Dabar jau turime didesnę rinkinį Deimantų, Žiedų, Laik-
rodėlių ir visokių graždaikčių, už nupigintą kainą.

Pilnai padengta apdrauda

UTah 1-4515

WM. DEBBS PAINTING CO.

Namų Pagražinimas iš Vidaus ir iš Lauko

7526 Star Avenue

Cleveland 3, Ohio

Mes Duodam ir Iškeičiam Eagle Stamps

THE MAY CO.'S BASEMENT
Sausio mėnesio naminių reikmenų išpardavimas

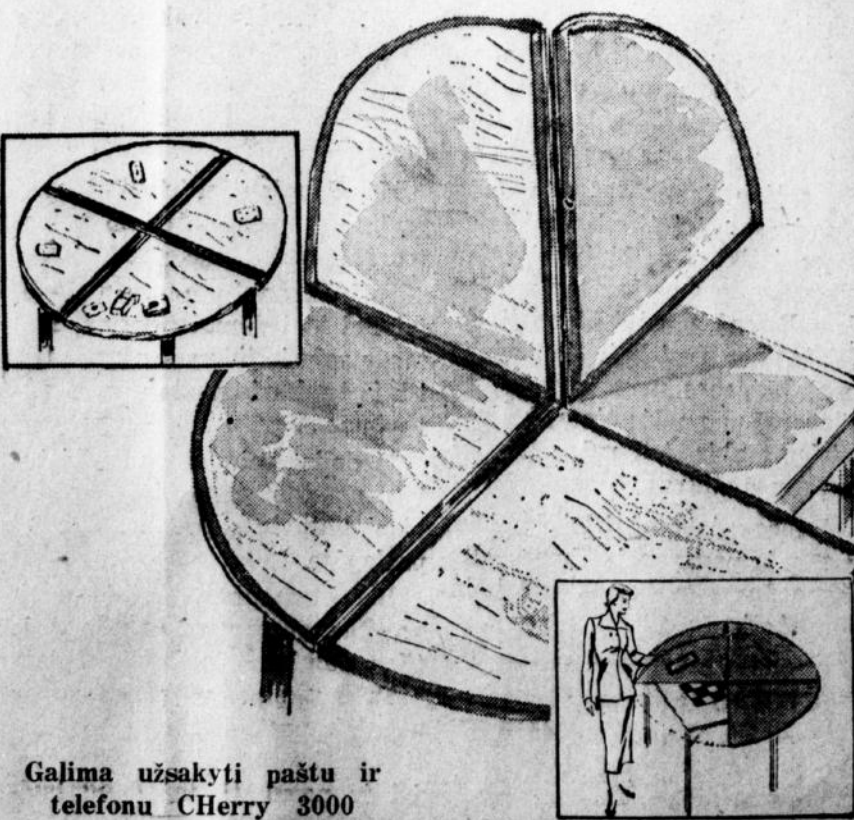
PADVIGUBINK SĖDĖJIMO VIETĄ PRIE SAVO BRIDŽO STALO TA PATOGIA

"Tuckaway" stalo lentas

REGULIARI
VERTE
4.98

2.98

- Nebijo karščio, plaunama
- 3 svarai svorio
- 8 sėdėjimo vietos
- 5 lapų fibras

"Tuckaway" stalo lenta susilenkia į keturias... galima padėti
ankštoj vietoj, bet prie jos gali sėdėti 8 žmonės. Sveria tik tris
svarus ir gali atlaikyti 600 svarų svorį! Keturi elastiški laikyk-
liai tvirtai ją laiko vietoj. Ispausa klevo spalva.

Galima užsakyti paštu ir
telefonu CHerry 3000

Basement Notions Department

LAKŠTINGALA

(Atkelta iš 4-to pusl.)

galiau ji užtraukė apie kapų ramybę, kur žydi baltos rožės, kur kvepia alyvos ir gyvųjų ašaros krinta ir vilgo žolę numirusių kapuose. Giltinė staiga taip pasiilgo savo gyvenimo, kad susisuko į baltą debesį ir išlėkė pro langą.

Atiū tau, brangioji lakštute! — tarė valdovas. — Aš pažinau tave. Aš buvau išvijęs tave iš savo valstybės, tu pamiršti savo nuoskaudą ir nuvarei nuo manęs šmėklas ir mirtį. Kuo galiu aš tau atidovoti?

— Tu jau apdovanojai mane! atsakė lakštingala: — aš mačiau tavo akyse ašaras, kai pirmą kartą tau giedoju, jos geriausia dovana giesmininkui už jo giesmę. Geriau tu dabar užmirk ir pabusk rytą sveikas ir gyvas, o aš tave paliūliuosiu savo giesme.

— Bet tu turėsi visuomet likti prie manęs! — tarė valdovas. — Aš dabar nebeversiu tavęs, galėsi kada norėsi giedoti, o dirbtąją lakštingalą aš į skiautelius sudaužysiu!

— To nedaryk! — atsakė lakštingala: — ji tau taip pat tarnavo, kiek galėjo. Tegul ji sveika pasilieka, o aš tavo pily gyventi negaliu. Aš galėsiu, jei norėsi, kas vakaras atlekti prie tavo lango ir giedoti. Mano giesmė džiugins tave ir privers gerai apsimąstyti. Aš tau giedosiu apie laimingus ir nelaiminguosius, apie gerą ir pikta, kurie čia yra apie tave. Mažutis paukštelis užlekia ir į žvejų būstą ir po darbininkų žmonelių stogu! Man tinka tavo geroji širdis, ir aš atleksiui pas tave ir giedosiu, tik duok man vieną pažadą.

— Viską duosiu, ko tik norėsi! — sušuko valdovas, jau apsitaisęs savo drabužiais ir pasikabinęs prie šono aukso kalaviją.

— Aš tave tik to prašysiu, kad niekam nepasakotum, kad turi mažą paukštelį, kuris tau viską papasakoja!

Ir lakštingala nulėkė.

Tuo tarpu jėgo tarnai pažiūrėti numirusio valdovo ir buvo lyg stabo ištikti, kai jis sveikas ir gyvas tarė: "Labas rytas, mano mielieji!"

(Pabaiga)

Ką kalba sovietinė vokiečių milicija

Pasikalbėjimas su vokiečių, pabėgusių iš Vokietijos sovietų zonos, tarnavusių sovietinėje milicijoje.

Propaganda veikla

Šalia komunistų partijos SED, Vokietijos sovietų zonoje buvo įsteigta visagalingi "tautinė policija". Patekus į didžiulės policijos kareivines, gauni įspūdį, kad čia jau nebe policija, bet tikra kariuomenė. Nors sovietai ir stengiasi įtikinti pasaulį, kad jie zonoje vokiečiams leidžia įsteigti tik policiją, bet kiekvienas gali pastebėti, kad čia ruošiami ne policijos tarnautojai, bet reguliari kariuomenė. "Naujokus" propaganda yra taip paveikusi, kad jie yra pilnai pasidavę Kremliui įsakymams. "Naujokas" turi pakankamai valgyti (o tai svarbiausia sovietų zonoje), turi nebogą aprėdą, kartais užtaisyta ginklą ir dėl to jis jaučiasi šiokiu tokiu žmogumi. Jis jaučia, kad valstybei jis yra reikalingas ir kad okupantai jį deda daug vilčių.

Policininkas dabar yra pasidavęs visoje zonoje pirmo rango politiniu faktorium. Todėl nenustabu, kad karininkai kartais sako: "Netrukus mes būsim reikalingesni už pačią partiją". Patydom šnabždas: "SED neįstės. Stalinas pasuko vairą 180 laipsnių ir naująjį kursą vairo jau Puškinas (pasitūpinęs prie Vokietijos sovietinės zonos vyriausybės). Iš patyrimo žinoma, kad kareivis, neturėdamas konkretaus tikslo, niekad nebus geru kareiviu. Bet rytų zona nori kitaip išauklėti gerą kareivį, todėl čia plačiai kalbama apie kažkokį ateičiai didelį naudingumą. Dabar juos lygina su legionais, kariavusiais Graikijoje, su "Condoro" legionais, kariavusiais Ispanijos kare. Rusai pamatė, kad jie Vokietijoje buvo pradėję netinkamą politiką, todėl jie dabar ir pasuko naują kryptimi, kurios pagrindu yra "rytinė policija".

Policijos karininkai yra šiek tiek paragavę marksizmo ir moka kareivių tarpe skleisti sovietinę propagandą. Dažnai jie, gerindamiesi, sako: "Mes su laikome gerus vokiečius nuo deportacijos į Sibirą ir sutelkiame juos į tautinę policiją."

Karininkų restoranuose girdima taip kalbant: "Stalinas yra gudresnis už Hitlerį. Hitleris įsteigė Vlasovo armiją, kada jau baigėsi karas, o Stalinas — karui ruošdamasis."

Kartą aš paklausiau vieną karininką: "Ar galima tikėtis, kad "rytų policininkas" kariaus prieš savo brolių vakarinių vokiečių?"

Į tai tikro atsakymo negavau.

Jie visai negalvoja apie pilietinį karą. Jiems pompuojama, kad svarbiausia esą iš visos Vokietijos išvyti anglo sakus ir suvienyti Vokietiją. Jie kalba, kad vakarų Vokietijoje laukia keli milijonai busių vokiečių kareivių, kurie išskęstomis rankomis bėgs pas savo "draugus" į rytus, prisijungs prie tautinės policijos ir pasisakys už vieną Vokietiją.

Kareiviška draugystė

Kartą aš paklausiau: — Ar nesibijote atominės bombos?

— Ji nebus panaudota, nes ir rusai ją turi, — buvo trumpas atsakymas.

Tada aš paklausiau: — O kaip bus, jei užleis šimtai amerikoniškų bombonešių?

Gavau vėl lakonišką atsakymą: — Rusai turi naują aviaciją, kuri yra specialiai paruošta prieš Amerikos bombonešius. Ją pastatė vokiečių konstruktoriai...

Nors Hitlerio laikais buvo daug kalbama apie paslaptingus ginklus, tačiau dabar sovietų kareivinėse apie fantastinius ginklus tiek prikalbama, kad baltai su klausytis. Ir vis pastebima, kad tai vokiečių mokslininkų, dabar dirbančių Sovietų Sąjungoje, išradimai.

Man buvo labai įdomu sužinoti, ką mano vokiečių policininkai apie rusus, todėl aš kartą paklausiau vieną policijos karininką: — Ar jūs jau pamiršote rusų žiaurumus?

Atsakymas buvo aiškus: — Rusas necivilizuotas. Iš karto jis supyksta ir sužvėrėja, bet paskiau jis gana išmintingas. Anglai, amerikiečiai ir prancūzai pradžioje atrodo pripažįsta žmogaus teises, bet paskiau pastebi, kad jie slepiasi po kauke.

Propaganda policininkus yra taip nustačiusi prieš Ameriką ir bendrai vakarus, kad jie tik ir tegalvoja apie mušimą — "Mes turime kartą anglo-saksams parodyti, ką gali vokiečių kareivis, kada jam parama teikiama galingas užnugaris."

Pabėgėliui baigus pasakoti, paklausiau:

Kiek yra policininkų savanorių ir kiek prievarta paimtu? Buves policininkas patraukė pečiais: — Kas gali i tai atsakyti? Gal būtų daugeliui yra taip pat, kaip ir man. Kartais aš tikėdavau gražiomis rusų kalbomis, kartais biauždėdavau jas girdėdamas. Visą laiką aš jaučiausi nesaugus, kol neperėjau geležinės uždangos. Bet dabar,

kada kareivines matau iš toli, man aišku, ką tai visa reiškia.

Ir buvęs Vokietijos rytų zonos policininkas gliai susimas-tė. Po ilgokos tylos jis vėl tarė: Kai rusai iš krašto išeis, o ta valanda nebetoli, mes, rytų policija, būsimė tikri krašto šeimininkai.

Kor.

Katrie "geresni" -- naciai ar komunistai?

Atsakymo į šį klausimą dažnai klausiate pas tuos, kurie matė vienus ir kitus. Ir susilaukiate įvairių atsakymų... Tad nežinote, kur gi tikroji teisybė...

GERIAUSIA — NUSPREŠKITE PATYS!

Apie komunistus — bolševikus jau daug esate girdėję ir skaitę. Apie nacius mažiau. Tad paskaitykite

Balio Gaidžiūno

parašytą knygą —

PAKELIUI Į MIRTĮ

kurioje aprašomi jo paties pergyvenimai vokiečių kalėjimuose. Paskaite, tikrai patys galėsite matyti, katrie "geresni"...

Tos knygos autorius

yra vienas iš Vyriausiojo Lietuvos Išlaisvinimo Komiteto kūrėjų. Tas komitetas buvo įkurtas Lietuvoje, 1943 metais, vokiečių okupacijos laikais. Dėl kovojimo už Lietuvos išlaisvinimą iš svetimųjų vergijos, šios knygos autorius, kaip ir eilė kitų Vyriausiojo Lietuvos Išlaisvinimo Komiteto narių, nacių buvo suimtas, išvežtas į Vokietiją ir jau TIKRAI BUVO PAKELIUI Į MIRTĮ, nuo kurios jį išgelbėjo tik Amerikos kariuomenė. Po to šios knygos autorius vėl stojo į darbą Vyriausiam Lietuvos Išlaisvinimo Komitete ir tam paaukojo daugiau kaip ketverius metus.

Dabar šios knygos autorių jau turime savo tarpe!

Jis atvežė mums didžiulę filmą iš tremtinių gyvenimo, kurią pats pagamino ir, tikimės, netrukus galės mums parodyti. Ta proga susipažinkime su juo arčiau, perskaitydami jo pergyvenimų aprašymą nacių kalėjimuose. Ta knyga yra ne tik asmeninių pergyvenimų aprašymas, bet svarbus ir įdomus DOKUMENTAS apie vieną iš sunkiausių mūsų tautos gyvenimo laikotarpių.

Norintieji įsigyti šią knygą, rašykite laišką šiuo adresu:

DIRVA, 6820 Superior Ave., Cleveland 3, Ohio.

Laiške aiškiai įrašykite savo adresą ir pridėkite tik vieną dolerį — knygą tuojau bus Jums pasiųsta paštu.

Pažinkime Ameriką

Rašo Andrius Mironas

Tremtiniais, atvykusiais į JAV, ne visiems pasiseka įsikurti ten, kur jie pateko pagal darbo ir buto garantijas. Dažnai atvykusieji pagal nevardines garantijas patenka į nepakenčiamas sąlygas, iš kurių trokšta bet kur ištrūkti. Tačiau neretai tokie žmonės nežino, kur jiems pasirinkti gyvenamąją vietą.

Žinoma, tokiu atveju renkasi vietas, kuriose yra daugiau lietuvių, nes tikisi, jog per lietuvių organizacijas lengviau galima gauti darbo ir greičiau galima įsikurti naujoje vietoje. Tuo atžvilgiu panašia "užuovėja" yra Chicago miestas, kurį galima drąsiai pavadinti lietuvių sostine. Jame gyvena daugiau lietuvių, kaip nepriklausomybės laikais Kaune!

Dauguma buv. tremtinių darbą gauna ne pagal savo specialybę ir dirba dažniausiai bet kokį darbą fabrikuose. Pakeisti darbą galima tik po ilgesnio laiko, gerai apsidairius ir susipažinus su Amerikos pramone ar žemės ūkiu centrais.

Taip pat klimato, pragyvenimo ir aplinkinių žmonių būdas daug reiskia pasirenkant gyvenamąją vietą.

Todėl būtų gera, kad kiekvienos lietuvių kolonijos aprašymas pasirodytų šio laikraščio skiltyse. Tokiuose aprašymuose

turėtų būti svarbiausieji kolonijos bruožai — bendra geografinė ir klimatinė padėtis, miesto ir vietovės išvaizdos aprašymas, įvairūs statistikos duomenys, pramonės, prekybos ar kiti ūkiniai galimūmai, susisiekimo sąlygos ir kita.

Aprašant lietuviškos kolonijos gyvenimą ir sąlygas, reikėtų paliesti kolonijos didį, kompaktiškumą, sugyvenimą, įvairias veikiančias draugijas bei organizacijas, vietinių lietuvių įmones, kultūros ir meno židinius, o svarbiausia — įsikūrimo galimybes ir sąlygas.

Žinios turėtų būti surašytos trumpai, enciklopediškai ir objektyviai, patiekiant tikrus faktus ir duomenis, kad nesudarytų klaidingas vaizdas. Tokius aprašymus turėtų rašyti patyrę laikraštininkai, patys gerai susipažinę su vietoje ir sąlygomis.

Dabar iš dedamų laikraščiuose korespondencijų ir žinių sunku susidaryti vaizdą pvz. apie Clevelandą ir Chicago, tuose miestuose nebuvusiems. Tiesa, iš mėnės ar organizacijų veiklos galima numanyti, kaip lietuvių sugyvena, bendrauja, tačiau tokiu, kuris ieško geresnės gyvenamosios vietos ir geresnio darbo, visai neįmanoma atspėti, ar pavyzdžiui, Chicagoje jis tą ras,

ar ten yra jo specialybės įmonė. Žinoma, tokiame milijoniniame mieste, kaip Chicago, gali būti įvairiausių galimybių. Jei, pvz. automechanikas norėtų rasti Chicagoje darbo automobilių fabriką, tai jis jį ne taip greitai gautų, kaip, sakysime, Detroit, kuris yra vienas iš didžiausių pasaulyje automobilių gamybos centrų. Šio fakto dažnas gali nežinoti, taigi, apylinkės ar miesto "specialybės" būtinai reikia tokiose aprašymuose pažymėti.

Tokie kolonijų aprašymai būtų neabejotinai naudingi skai-

tytojams, ypač naujai atvykusiems. O iš įvairių išleistų brošiūrų ar albumų geras laikraštininkas gali surinkti jam reikalingas žinias, pridėti objektyvų socialinės bei darbo padėties aprašymą ir nupiešti trumpais žodžiais lietuviškos kolonijos veiklą. Tuo mes padėsime atvykusiems lengviau orientuotis Amerikos gyvenime ir surasti pastovią gyvenamąją vietą. Tuo pačiu būtų aiškiai suregistruotos visos lietuvių kolonijos Amerikoje, neišskiriančios mažiausio kaimo, kuriame yra lietuvių.

DAYTON, OHIO

MIESTAS IR LIETUVIŲ KOLONIJA

Ohio valstybės pietvakariuose Miami upės slėmio miestas. Pagal didumą laikomas 41-ju Amerikos miestu (255,000 gyventojų), įeina į Ohio valstybės Montgomery County. Įkurtas 1795 metais penkių upių slėnyje (Miami, Mad River, Stillwater ir Wolf Creek). Didžiausia upė — Great Miami įteka į Ohio upę, kuri savo ruožtu yra Mississippi įtakas.

Klimatas šiltesnis, kaip Lietuvoje — vidutinė metinė temperatūra: 53,4 F. (apie 18 C). Vasaros karštos ir sausos, žiemos šiltos, sniego mažai iškrenta. Pavasaris ir ruduo trumpi. Daytonas yra 745 pėdų aukščiau jūros lygio.

Gyventojai daugumoje angli sakų, airių bei vokiečių kilmės, bet yra nemažai ir rytų europos tautų kilimo (jugoslavų, vengrų, graikų) ir žydų. Daugiausia yra protestantų (180 bažnyčių), mažiau katalikų (22 bažnyčios) ir izraelitų (4 sinagogos). Iš statistikos duomenų matoma, jog gyventojų prieauglis buvo didžiausias 1910-20 ir 1940-49 metais, t.y. abiejų pasaulinių karų metu. Tai rodo, jog miesto fabrikai pritaikomi karo reikalam. Namų savininkų 44%. Pramonės darbininkų 95,633.

Padėtis. Daytonas yra 56 mylių atstume nuo pramonės centrų, 185 mylių nuo Clevelando, 255 mylių nuo Pittsburgho, virš 200 mylių nuo Chicago. Ohio valstybėje Daytonas pagal didumą yra 6-sis miestas. Daytonas turi vieną didžiausių pasaulyje aerodromų (Wright - Patterson Field), 595 įvairius fabrikus, 34 viešbučius, 95 auto sunkvežimių transporto linijas, 10 autobusų linijų, 132,252 telefono abonentų, 41 kino teatras, 4 geležinkelio kompanijų centrines kelevių stotis, 6 radijo stotis, 5 televizijos stotis, 21 parkas (1.100 akrų plotu), 2 pasilinksminimo parkus, 2 dienraščius, 3 savaitraščius, 2 aerodromus, potvynių ansidraudimui miestas turi 5 užtvankas, kaštavusia 31 milijona dolerių.

Daytono fabrikai per 1948 metus turėjo pagaminti prekių už \$935,000,000. Daytonas nimauija pasaulyje savo Cash Registers (kasų) gamybą. Daytonas gamina dar šiuos gaminius: skaidriavimu mašinas, lėktuvų dalis ir propelerius, ventiliatorius, automobilių dalis, motociklus, dviračius, dėžes, pyragaičius ir kepsnius, cementą, chemikalus, kramtomą gumą, kompresorius, drabužius, elektros įrankius ir motorus, elektronų gaminius, elektrinius šaldytuvus, laisvąsias vokus, priešgaisrinius gesintuvus, mašinoms diržus, rašala, mašinoms įrankius, optikos linzes ir prizmes, dažus, popierį ir popieriui gaminti mašiną, gumos išdirbinius, padangas, taksometrus, vandens pompatus, skalbiamas mašinas ir tt.

Tremtiniais padeda beveik visi lietuvių, kurių tarpininkais yra kun. V. Katarskis ir F. Gudelis. Kiti vietiniai lietuvių padeda surasti darbą, šelpia draugiškai ir tt. Sugyvenimas darbus ir nupiešia.

Lietuviai Daytonoje gyvena daugiausia šiaurinėje miesto dalyje — Troy ir Valley gatvių trikampyje.

Dėl lietuvių negausumo įsikūrimo sąlygos neaktyvios, ypač esantys mašinoms diržus, rašala, mašinoms įrankius, optikos linzes ir prizmes, dažus, popierį ir popieriui gaminti mašiną, gumos išdirbinius, padangas, taksometrus, vandens pompatus, skalbiamas mašinas ir tt. būtų galima apsigyventi.

Pats miestas yra gražioje vietoje, turi daugiausiai vilų tipo gyvenamųjų namus, ir tik miesto centre kyla į dangų keilios dangoraižis. Miestas gana švarus ir tvarkingas. Privatūs namai pasipuošę medeliais, gėlėmis ir žaliomis vejomis bei sodeliais.

Bedarbių skaičius nedidelis, tačiau atvykusiems lietuviams gana sunku greit susirasti darbą. Dažniausiai reikalaujama rekomendacijų. Tik didesni fabrikai priklauso unijoms, mažesni to nepraktikuoja, bet už tat ir atlyginimai ten kiek mažesni.

Lietuvių kolonija Daytonoje yra nedidelė — vos 300 su viršum asmenų. Atvykusių iš Europos tremtinių yra apie 50. Lietuvių susirinkimo centras yra parapijos salė — Holy Cross Church, 1922 Leo Street. Čia sekmadieniais į 10 valandos pamaldas susirenka daugiausiai lietuvių. Parapijos salėje vyksta visi katalikiškųjų draugijų susirinkimai, choro, orkestro bei kitokios repetacijos. Bažnyčios klebonu yra kunigas Praspalis, o vikaru — kunigas V. Katarskis, 1948 atvykęs iš Vokietijos ir daugiausiai rūpinęsis lietuvių perkeldinimu. Jo rūpinimu jau atvažiavo virš 40 asmenų.

Vietiniai lietuvių daugumoje darbininkai, bet yra biznierių — vieni laiko saliusus, kiti krautuves, valgyklas bei kirpyklas.

Veikiausia katalikų organizacija yra Lietuvos Vyčiai (96 kuopa), į kurią įstojo daugiau ir tremtinių jaunimo. Kita lietuvių susirinkimo vieta yra Lietuvių Demokratų Klubas, 920 Valley St. Tačiau čia susirenka ma neorganizuoti, daugiau alaus stiklą išgerti. Be to, veikia dar šios organizacijos bei draugijų kompanijų centrines kelevių stotis, 6 radijo stotis, 5 televizijos stotis, 21 parkas (1.100 akrų plotu), 2 pasilinksminimo parkus, 2 dienraščius, 3 savaitraščius, 2 aerodromus, potvynių ansidraudimui miestas turi 5 užtvankas, kaštavusia 31 milijona dolerių.

Daytono fabrikai per 1948 metus turėjo pagaminti prekių už \$935,000,000. Daytonas nimauija pasaulyje savo Cash Registers (kasų) gamybą. Daytonas gamina dar šiuos gaminius: skaidriavimu mašinas, lėktuvų dalis ir propelerius, ventiliatorius, automobilių dalis, motociklus, dviračius, dėžes, pyragaičius ir kepsnius, cementą, chemikalus, kramtomą gumą, kompresorius, drabužius, elektros įrankius ir motorus, elektronų gaminius, elektrinius šaldytuvus, laisvąsias vokus, priešgaisrinius gesintuvus, mašinoms diržus, rašala, mašinoms įrankius, optikos linzes ir prizmes, dažus, popierį ir popieriui gaminti mašiną, gumos išdirbinius, padangas, taksometrus, vandens pompatus, skalbiamas mašinas ir tt.

Tremtiniais padeda beveik visi lietuvių, kurių tarpininkais yra kun. V. Katarskis ir F. Gudelis. Kiti vietiniai lietuvių padeda surasti darbą, šelpia draugiškai ir tt. Sugyvenimas darbus ir nupiešia.

Lietuviai Daytonoje gyvena daugiausia šiaurinėje miesto dalyje — Troy ir Valley gatvių trikampyje. Dėl lietuvių negausumo įsikūrimo sąlygos neaktyvios, ypač esantys mašinoms diržus, rašala, mašinoms įrankius, optikos linzes ir prizmes, dažus, popierį ir popieriui gaminti mašiną, gumos išdirbinius, padangas, taksometrus, vandens pompatus, skalbiamas mašinas ir tt. būtų galima apsigyventi.

MARGUMYNAI

Kaip visuose rytų kraštuose, taip ir Izraelio valstybėje buvo labai opus vandens klausimas, kurio reikia ne tik žmonėms bei gyvuliams, bet ir žemei drėkinti.

Tačiau šis klausimas esąs laimingai išspręstas: Waizmano institutas išradęs būdą pašalinti druską iš jūros vandens ir tuo būdu parūpinti neapribotus kiekius vandens visiems reikalingams.

Laivininkų virves Anglijoje pradėjo vyti iš Nylon pluošto, tik ne iš tos pačios rūšies, iš kurios mezga moteriškas kojines. Pasirodo, kad tos virvės stipresnės už geriausias kanapines virves. Svarbiausia — joms visai nekenkia nei sušalimas, nei sušalimas.

PAVOJUS NUO POVANDENINIŲ LAIVŲ

Sovietai jų turi apie 300

Šiaurės jūroje ties Europa yra paleistos 527 silksės su pritvirtintomis celuloido tūtelėmis, kuriose yra laiškeliai, parašyti anglų ir švedų kalbomis. Tuose laiškeliuose žvejai, pagavę tokias silkses, prašomi pranešti, kada ir kur jas pagavo. Tuo būdu norima ištyrinėti silkių plaukiojimo kelius.

Nosinė (skepetaitės), pasirodo gali būti labai pavojingos. Vienoje Anglijos ligoninėje buvo ištyrinėtos ligonių vartotos nosinės ir paaiškėjo, kad užkrečiama liga sergančio ligonio pavartota nosinė, vėliau gerokai pakratyta, gali paskleisti iki 136,000 bacilų... Blogiausia, kad net dezinfekcija ir ultravioletiniai spinduliai bacilų neužmuša. Todėl su nosinėmis tenka būti labai atsargiems.

Maskvos Kremliuje dar ir dabar tebestovi nuo carų laikų išlikęs ligi šiol buvęs didžiausias pasaulio varpas, anais laikais vadintas "car kolokol", tai yra "karalius varpas"... Bet per reitais metais Vokietijoje buvo pagamintas naujas varpas, kuris esąs dabar didžiausias pasaulyje. To varpo skersinis plotis esąs 3 metrai ir 20 centimetrų (beveik 10 pėdų), o svoris — 14 tonų. Vien varpo šerdis sveria 3/4 tonos. Svarbiausia, kad tas varpas ne žemėje stovi, kaip rusų "caras", bet pakabintas vienos protestantų bažnyčios varpinėje ir skamba...

ISTIKUS GAISRO NELAIMEI

Kada jūsų namai arba raudonai tampa sunaikinti arba sugadinti ugnies, kreipkitės į P. J. KERŠIS, dėl apkaivavimo, ko visada reikalauja apdraudimo kompanijos pirm, negu išmoka už nuostolius.

P. J. KERŠIS
609-12 Society for Saving Bld.
Telef.: Main 1773.
Rezidencija: PENINSULA 2521

JONAS G. POLTER

Lietuvis
Namų Maliavotojas
Popieriutojas
Apkainavimas ar patarimas reikalauja jūsų namo pagražinimo suteikiama nemokamai.
495 East 123rd St.
Telefonas: POTomac 6899

Wilkelis Funeral Home

Valdžios pripažinta laidotuvių direktorė
Aldona Wilkeli — Wirby
Pilnas laidotuvių patarnavimas
—HAMMOND VARGONAI PER SERMENIS—
6202 SUPERIOR AVE. Henderson 9292

'KAUNAS'

Batų taisymo dirbtuvė

1463 Addison Rd.
(Wade Park kampas)
Savininkas
Kazys Ivanauskas,
lietuvis — naujakuris

DIRVA — vienatinis Lietuvos laikraštis Ohio valstijoje. Kaina metams tik \$3.00.

Nori pagražinti savo namus? Šauk—

K. ŠTAUPAS

Namų Dekoravimas mūsų specialybė.
Kambarių Popieravimas
Namų Maliavojimas
16908 Endora Road
Telefonas:
KENmore 8794.
Cleveland, Ohio

Bendradarbiavimas

Kaž kas, grįžęs iš zoologijos sodo, kone springdamas pasakojo savo įspūdžius apie tai, kokių nuostabių žvėrių tenai matęs.

Vienas iš klausytojų, radęs progos įterpti žodelį, klausia:

— O kaip patiko dramblys? — Dramblys? — kiek nustebęs ir sumišęs klausia pasakotojas. — Ot, dramblio tai ir nepastebėjau...

Šitas senas anekdotas man labai atinaujino, paskaičius DRAUGO M. Mackevičiaus pareiškimus apie lietuvių politinių grupių bendradarbiavimą.

M. Mackevičius, anot DRAUGO betariant, "M. Slezėvičiaus šeimos narys (A. Valucko nelaimė — ir vėl šis raidė!), liudininkų vadovaujas asmuo", gana daug papasakojo apie buvusį, esamą ir būsimą lietuvių politinių grupių bendradarbiavimą bei santykius nepriklausomajai Lietuvoj, tremtyje ir būsimoj Lietuvoj, tik... nepastebėjau Amerikos lietuvių, ir pro juos praėjo tylomis, lyg jų visai nebūtų!

Amerikoj būnant, per Amerikos lietuvių laikraštį kalbant, regis, net nepatogu taip neapsidairyti...

Aną kartą kalbėjau, kad vienteliai nuostabi dalykai, su kuriais per trumpą laiką susidūriau Amerikoje, pasirodo, atveži iš anapus vandenyno.

M. Mackevičius dabar tą dar keleriopai patvirtina. Štai trumpas tų nuostabių dalykų registras.

"Jau dabar reikėtų pagalvoti apie demokratinių grupių "gentlemen's agreement" — pareiškia M. Mackevičius.

Kiek man žinoma, M. Mackevičius kurį laiką yra buvęs Vyriausiojo Lietuvos Išlaisvinimo Komiteto narys. Argi jis nepastebėjo, kad tas komitetas dar Lietuvoje susidarė "gentlemen's agreement" pagrindais ir tais pagrindais tebeveikia? Argi jam dar iki šiol nežinoma, kad Amerikoje lietuvių srovės irgi tokiu pačiu pagrindu bendradarbiauja Amerikos Lietuvių Taryboje?

Tai ko gi čia dar "pagalvoti" apie dalyką, kuris jau seniai praktikuojamas? Ar negana "agreement" lojaliu vykdyti? Tur būt, tik todėl tas "agreementas" kartais ir braška, kad pasitaiko užmiršančių apie jo buvimą...

"Šiuo metu, tremtyje, besireiškiančios tendencijos skaldytis į gausybę politinių srovių — srovelių sukelia susirūpinimą" — pripažįsta M. Mackevičius. Jeigu taip, tai reikia daryti išvadas. Visų pirma — reikia pamatyti "dramblį", būtent, šiuo atveju — Amerikos lietuvių visuomenės susiskirstymą.

Čia yra keturios srovės. Gal galėtų būti ir mažiau, bet tai nėra taip jau labai baisiai daug. Tik nereikia dauginti. Nebereikia atvežti iš Europos naujų lygiagrečių grupių.

Bet tuo tarpu susidaro toks įspūdis, kad iš Europos Amerikon jau atvažiuo nauja, ligi šiol čia nebuvusi liudininkų partija, kuri nebendradžia net su savo "sponsere" SANDARA. Tik pasižiūrėkim į Naujų Metų spaudą: dr. K. Grinius skelbia savo pareiškimą per NAUJIE-NAS, M. Mackevičius per DRAUGĄ, o į SANDARĄ niekas iš liudininkų ir kojos nekelia...

O kai buvome Vokietijoje — irgi galėjome daryti išvadas. Tremtinių bendruomenė buvo tik dvi reikšmingos grupės. Jei rūpėjo pašalinti komplikacijas ir nubraukti nereikšmingas grupes, tai reikėjo pasiūlyti užmiršti tokias grupes, kurios bendruomenėje neturėjo nei tiek įtakos, kad savo jėgomis nors vieną atstovą galėtų išrinkti į vadovybę. M. Mackevičiui, tur būt žinoma, kad tokiu atveju būtų tekę užmiršti ir socialdemokratus, ir liudininkus...

Bet jis kaip tik pripažįsta dabarčiai ir ateičiai tris politines grupes: krikščionis demokratius, liudininkus — liberalus ir socialistus demokratius...

Pripažindamas tik minėtas grupes pagrindinėmis, M. Mackevičius dar užsimena, kad "Tautinės minties visuomenę dabar atstovauja L. Tautinis Sąjūdis", ir pagaliau sutinka, kad jis "savo paskelbtais principais yra demokratinis" ir kad "bendradarbiavimas su juo būtų galimas ir reikalingas".

Nejaugi mes jau iki to priėjome, kad tautinės minties visuomenė tik po tam tikrų sąlygų ir abejonių turi susilaukti nuolankaus pripažinimo iš pagrindinėmis pasiskelbusių (internacionalinės minties?) grupių?

Bet čia pat M. Mackevičius praneša, kad su Lietuvių Tautiniu Sąjūdžiu demokratinės grupės ir VLIKe ir visuomenėje jau bendradarbiauja.

Čia dar tik "būtų galima" bendradarbiauti, čia jau bendradarbiauja... Čia Tautinis Sąjūdis yra demokratinė grupė, čia vėl "demokratinės grupės" su juo bendradarbiauja, lyg su kokia, ne demokratine grupe... Čia "pagrindinės grupės", į kurias sudedama visa tauta, o šalia to... tautinės minties visuomenė, lyg kokia kampinginė, šalia nežinia kokios minties "pagrindinių grupių".

Iš kokios čia tos grupės, po šimto pyptkių, pagrindinės, jeigu ne jos atstovauja tautinės minties visuomenę! Jeigu jau ištikrųjų lietuvių tautos pagrindines grupes su šiuo atveju — Amerikos lietuvių visuomenės susiskirstymą.

Čia yra keturios srovės. Gal galėtų būti ir mažiau, bet tai nėra taip jau labai baisiai daug. Tik nereikia dauginti. Nebereikia atvežti iš Europos naujų lygiagrečių grupių.

Bet tuo tarpu susidaro toks įspūdis, kad iš Europos Amerikon jau atvažiuo nauja, ligi šiol čia nebuvusi liudininkų partija, kuri nebendradžia net su savo "sponsere" SANDARA. Tik pasižiūrėkim į Naujų Metų spaudą: dr. K. Grinius skelbia savo pareiškimą per NAUJIE-NAS, M. Mackevičius per DRAUGĄ, o į SANDARĄ niekas iš liudininkų ir kojos nekelia...

O kai buvome Vokietijoje — irgi galėjome daryti išvadas. Tremtinių bendruomenė buvo tik dvi reikšmingos grupės. Jei rūpėjo pašalinti komplikacijas ir nubraukti nereikšmingas grupes, tai reikėjo pasiūlyti užmiršti tokias grupes, kurios bendruomenėje neturėjo nei tiek įtakos, kad savo jėgomis nors vieną atstovą galėtų išrinkti į vadovybę. M. Mackevičiui, tur būt žinoma, kad tokiu atveju būtų tekę užmiršti ir socialdemokratus, ir liudininkus...

Bet jis kaip tik pripažįsta dabarčiai ir ateičiai tris politines grupes: krikščionis demokratius, liudininkus — liberalus ir socialistus demokratius...

Pripažindamas tik minėtas grupes pagrindinėmis, M. Mackevičius dar užsimena, kad "Tautinės minties visuomenę dabar atstovauja L. Tautinis Sąjūdis", ir pagaliau sutinka, kad jis "savo paskelbtais principais yra demokratinis" ir kad "bendradarbiavimas su juo būtų galimas ir reikalingas".

Nejaugi mes jau iki to priėjome, kad tautinės minties visuomenė tik po tam tikrų sąlygų ir abejonių turi susilaukti nuolankaus pripažinimo iš pagrindinėmis pasiskelbusių (internacionalinės minties?) grupių?

Bet čia pat M. Mackevičius praneša, kad su Lietuvių Tautiniu Sąjūdžiu demokratinės grupės ir VLIKe ir visuomenėje jau bendradarbiauja.

Čia dar tik "būtų galima" bendradarbiauti, čia jau bendradarbiauja... Čia Tautinis Sąjūdis yra demokratinė grupė, čia vėl "demokratinės grupės" su juo bendradarbiauja, lyg su kokia, ne demokratine grupe... Čia "pagrindinės grupės", į kurias sudedama visa tauta, o šalia to... tautinės minties visuomenė, lyg kokia kampinginė, šalia nežinia kokios minties "pagrindinių grupių".

Iš kokios čia tos grupės, po šimto pyptkių, pagrindinės, jeigu ne jos atstovauja tautinės minties visuomenę! Jeigu jau ištikrųjų lietuvių tautos pagrindines grupes su šiuo atveju — Amerikos lietuvių visuomenės susiskirstymą.

Čia yra keturios srovės. Gal galėtų būti ir mažiau, bet tai nėra taip jau labai baisiai daug. Tik nereikia dauginti. Nebereikia atvežti iš Europos naujų lygiagrečių grupių.

Bet tuo tarpu susidaro toks įspūdis, kad iš Europos Amerikon jau atvažiuo nauja, ligi šiol čia nebuvusi liudininkų partija, kuri nebendradžia net su savo "sponsere" SANDARA. Tik pasižiūrėkim į Naujų Metų spaudą: dr. K. Grinius skelbia savo pareiškimą per NAUJIE-NAS, M. Mackevičius per DRAUGĄ, o į SANDARĄ niekas iš liudininkų ir kojos nekelia...

O kai buvome Vokietijoje — irgi galėjome daryti išvadas. Tremtinių bendruomenė buvo tik dvi reikšmingos grupės. Jei rūpėjo pašalinti komplikacijas ir nubraukti nereikšmingas grupes, tai reikėjo pasiūlyti užmiršti tokias grupes, kurios bendruomenėje neturėjo nei tiek įtakos, kad savo jėgomis nors vieną atstovą galėtų išrinkti į vadovybę. M. Mackevičiui, tur būt žinoma, kad tokiu atveju būtų tekę užmiršti ir socialdemokratus, ir liudininkus...

Bet jis kaip tik pripažįsta dabarčiai ir ateičiai tris politines grupes: krikščionis demokratius, liudininkus — liberalus ir socialistus demokratius...

Pripažindamas tik minėtas grupes pagrindinėmis, M. Mackevičius dar užsimena, kad "Tautinės minties visuomenę dabar atstovauja L. Tautinis Sąjūdis", ir pagaliau sutinka, kad jis "savo paskelbtais principais yra demokratinis" ir kad "bendradarbiavimas su juo būtų galimas ir reikalingas".

Nejaugi mes jau iki to priėjome, kad tautinės minties visuomenė tik po tam tikrų sąlygų ir abejonių turi susilaukti nuolankaus pripažinimo iš pagrindinėmis pasiskelbusių (internacionalinės minties?) grupių?

Bet čia pat M. Mackevičius praneša, kad su Lietuvių Tautiniu Sąjūdžiu demokratinės grupės ir VLIKe ir visuomenėje jau bendradarbiauja.

Čia dar tik "būtų galima" bendradarbiauti, čia jau bendradarbiauja... Čia Tautinis Sąjūdis yra demokratinė grupė, čia vėl "demokratinės grupės" su juo bendradarbiauja, lyg su kokia, ne demokratine grupe... Čia "pagrindinės grupės", į kurias sudedama visa tauta, o šalia to... tautinės minties visuomenė, lyg kokia kampinginė, šalia nežinia kokios minties "pagrindinių grupių".

Iš kokios čia tos grupės, po šimto pyptkių, pagrindinės, jeigu ne jos atstovauja tautinės minties visuomenę! Jeigu jau ištikrųjų lietuvių tautos pagrindines grupes su šiuo atveju — Amerikos lietuvių visuomenės susiskirstymą.

Čia yra keturios srovės. Gal galėtų būti ir mažiau, bet tai nėra taip jau labai baisiai daug. Tik nereikia dauginti. Nebereikia atvežti iš Europos naujų lygiagrečių grupių.

Bet tuo tarpu susidaro toks įspūdis, kad iš Europos Amerikon jau atvažiuo nauja, ligi šiol čia nebuvusi liudininkų partija, kuri nebendradžia net su savo "sponsere" SANDARA. Tik pasižiūrėkim į Naujų Metų spaudą: dr. K. Grinius skelbia savo pareiškimą per NAUJIE-NAS, M. Mackevičius per DRAUGĄ, o į SANDARĄ niekas iš liudininkų ir kojos nekelia...

O kai buvome Vokietijoje — irgi galėjome daryti išvadas. Tremtinių bendruomenė buvo tik dvi reikšmingos grupės. Jei rūpėjo pašalinti komplikacijas ir nubraukti nereikšmingas grupes, tai reikėjo pasiūlyti užmiršti tokias grupes, kurios bendruomenėje neturėjo nei tiek įtakos, kad savo jėgomis nors vieną atstovą galėtų išrinkti į vadovybę. M. Mackevičiui, tur būt žinoma, kad tokiu atveju būtų tekę užmiršti ir socialdemokratus, ir liudininkus...

Bet jis kaip tik pripažįsta dabarčiai ir ateičiai tris politines grupes: krikščionis demokratius, liudininkus — liberalus ir socialistus demokratius...

Pripažindamas tik minėtas grupes pagrindinėmis, M. Mackevičius dar užsimena, kad "Tautinės minties visuomenę dabar atstovauja L. Tautinis Sąjūdis", ir pagaliau sutinka, kad jis "savo paskelbtais principais yra demokratinis" ir kad "bendradarbiavimas su juo būtų galimas ir reikalingas".

Nejaugi mes jau iki to priėjome, kad tautinės minties visuomenė tik po tam tikrų sąlygų ir abejonių turi susilaukti nuolankaus pripažinimo iš pagrindinėmis pasiskelbusių (internacionalinės minties?) grupių?

Bet čia pat M. Mackevičius praneša, kad su Lietuvių Tautiniu Sąjūdžiu demokratinės grupės ir VLIKe ir visuomenėje jau bendradarbiauja.

Čia dar tik "būtų galima" bendradarbiauti, čia jau bendradarbiauja... Čia Tautinis Sąjūdis yra demokratinė grupė, čia vėl "demokratinės grupės" su juo bendradarbiauja, lyg su kokia, ne demokratine grupe... Čia "pagrindinės grupės", į kurias sudedama visa tauta, o šalia to... tautinės minties visuomenė, lyg kokia kampinginė, šalia nežinia kokios minties "pagrindinių grupių".

Iš kokios čia tos grupės, po šimto pyptkių, pagrindinės, jeigu ne jos atstovauja tautinės minties visuomenę! Jeigu jau ištikrųjų lietuvių tautos pagrindines grupes su šiuo atveju — Amerikos lietuvių visuomenės susiskirstymą.

Čia yra keturios srovės. Gal galėtų būti ir mažiau, bet tai nėra taip jau labai baisiai daug. Tik nereikia dauginti. Nebereikia atvežti iš Europos naujų lygiagrečių grupių.

Bet tuo tarpu susidaro toks įspūdis, kad iš Europos Amerikon jau atvažiuo nauja, ligi šiol čia nebuvusi liudininkų partija, kuri nebendradžia net su savo "sponsere" SANDARA. Tik pasižiūrėkim į Naujų Metų spaudą: dr. K. Grinius skelbia savo pareiškimą per NAUJIE-NAS, M. Mackevičius per DRAUGĄ, o į SANDARĄ niekas iš liudininkų ir kojos nekelia...

O kai buvome Vokietijoje — irgi galėjome daryti išvadas. Tremtinių bendruomenė buvo tik dvi reikšmingos grupės. Jei rūpėjo pašalinti komplikacijas ir nubraukti nereikšmingas grupes, tai reikėjo pasiūlyti užmiršti tokias grupes, kurios bendruomenėje neturėjo nei tiek įtakos, kad savo jėgomis nors vieną atstovą galėtų išrinkti į vadovybę. M. Mackevičiui, tur būt žinoma, kad tokiu atveju būtų tekę užmiršti ir socialdemokratus, ir liudininkus...

Bet jis kaip tik pripažįsta dabarčiai ir ateičiai tris politines grupes: krikščionis demokratius, liudininkus — liberalus ir socialistus demokratius...

Pripažindamas tik minėtas grupes pagrindinėmis, M. Mackevičius dar užsimena, kad "Tautinės minties visuomenę dabar atstovauja L. Tautinis Sąjūdis", ir pagaliau sutinka, kad jis "savo paskelbtais principais yra demokratinis" ir kad "bendradarbiavimas su juo būtų galimas ir reikalingas".

Nejaugi mes jau iki to priėjome, kad tautinės minties visuomenė tik po tam tikrų sąlygų ir abejonių turi susilaukti nuolankaus pripažinimo iš pagrindinėmis pasiskelbusių (internacionalinės minties?) grupių?

Bet čia pat M. Mackevičius praneša, kad su Lietuvių Tautiniu Sąjūdžiu demokratinės grupės ir VLIKe ir visuomenėje jau bendradarbiauja.

Čia dar tik "būtų galima" bendradarbiauti, čia jau bendradarbiauja... Čia Tautinis Sąjūdis yra demokratinė grupė, čia vėl "demokratinės grupės" su juo bendradarbiauja, lyg su kokia, ne demokratine grupe... Čia "pagrindinės grupės", į kurias sudedama visa tauta, o šalia to... tautinės minties visuomenė, lyg kokia kampinginė, šalia nežinia kokios minties "pagrindinių grupių".

Iš kokios čia tos grupės, po šimto pyptkių, pagrindinės, jeigu ne jos atstovauja tautinės minties visuomenę! Jeigu jau ištikrųjų lietuvių tautos pagrindines grupes su šiuo atveju — Amerikos lietuvių visuomenės susiskirstymą.

Čia yra keturios srovės. Gal galėtų būti ir mažiau, bet tai nėra taip jau labai baisiai daug. Tik nereikia dauginti. Nebereikia atvežti iš Europos naujų lygiagrečių grupių.

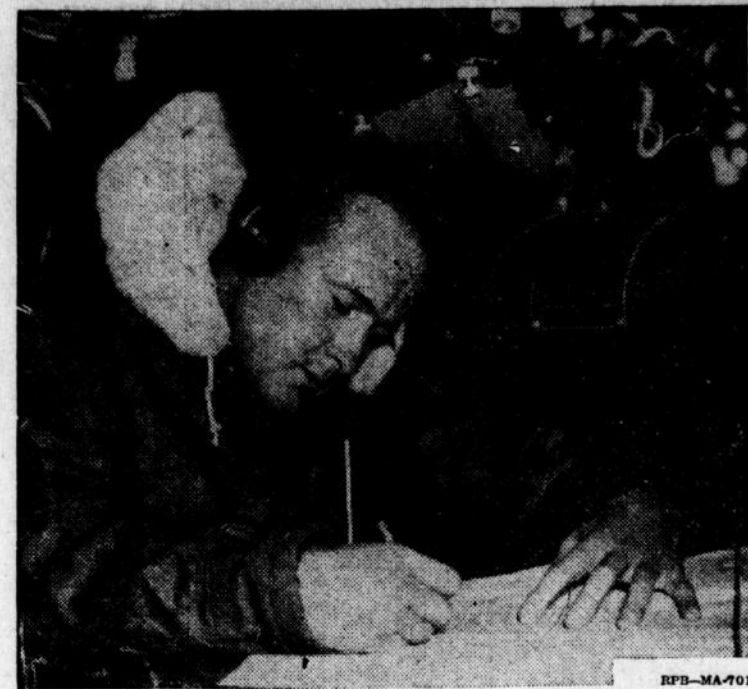
Bet tuo tarpu susidaro toks įspūdis, kad iš Europos Amerikon jau atvažiuo nauja, ligi šiol čia nebuvusi liudininkų partija, kuri nebendradžia net su savo "sponsere" SANDARA. Tik pasižiūrėkim į Naujų Metų spaudą: dr. K. Grinius skelbia savo pareiškimą per NAUJIE-NAS, M. Mackevičius per DRAUGĄ, o į SANDARĄ niekas iš liudininkų ir kojos nekelia...

O kai buvome Vokietijoje — irgi galėjome daryti išvadas. Tremtinių bendruomenė buvo tik dvi reikšmingos grupės. Jei rūpėjo pašalinti komplikacijas ir nubraukti nereikšmingas grupes, tai reikėjo pasiūlyti užmiršti tokias grupes, kurios bendruomenėje neturėjo nei tiek įtakos, kad savo jėgomis nors vieną atstovą galėtų išrinkti į vadovybę. M. Mackevičiui, tur būt žinoma, kad tokiu atveju būtų tekę užmiršti ir socialdemokratus, ir liudininkus...

Bet jis kaip tik pripažįsta dabarčiai ir ateičiai tris politines grupes: krikščionis demokratius, liudininkus — liberalus ir socialistus demokratius...

Pripažindamas tik minėtas grupes pagrindinėmis, M. Mackevičius dar užsimena, kad "Tautinės minties visuomenę dabar atstovauja L. Tautinis Sąjūdis", ir pagaliau sutinka, kad jis "savo paskelbtais principais yra demokratinis" ir kad "bendradarbiavimas su juo būtų galimas ir reikalingas".

Plots Reconnaissance Flight

On a recent polar navigation training flight, Lt. William H. Henderson, U. S. Air Force, is shown at his desk-in-the-sky where he performed all the logging, calculating of position, and plotting on a big plane of the 1st Strategic Reconnaissance Squadron. Cadet navigators are trained at Ellington Air Force Base, Tex., before being commissioned and awarded silver wings.

AR VERTA STEIGTI NAUJAKURIŲ KOLONIJĄ

Savaime aišku — taip! Tarp atvykusių lietuvių tremtinių nemažas nuosimtis yra ūkininkų bei žemės ūkio darbininkų. Tad Z. Jankausko iškeltasis sumanymas — įsteigti naujakurių koloniją, atrodo, būtų įgyvendinamas ir kartu reikšmingas visomis jėgomis.

Bet, be kapitalo tai nėra įmanoma, o ypatingai čia Amerikoje. Jeigu žydai perka dvarus, tai tas dar nieko nereikšminga, nes jie veikia organizuotai, o svarbiausia, turi milijonų milijonus ir tas sudaro pagrindą įsikurdinti.

TREMINIŲ ADRESAI VOKIETIJOJE

Vokietijoje yra vedama ten gyvenančių bei gyvenusių lietuvių tremtinių adresų kortelė. Ji vadinama CENTRALINĖ KARTOTEKA. Angliškai ją vadina LITHUANIAN INDEX CARD.

Pranešama, kad ta įstaiga dabar persikėlė į Muencheną ir jos dabartinis adresas yra: Muenchen, Rauchstr. 20, Germany, US Zone.

Kas nori rasti ten gyvenančius savo pažįstamus, gali kreiptis tiesiai tuo adresu.

UŽSISAKYKIT

LIETUVIŲ KALBOS VADOVA pas generalinį jo leidejų įgaliotinį Amerikoje.

Dėkite į laišką \$2.50 čekį, ar "Money Order", parašykite labai aiškiai savo adresą ir siųskite laišką adresuodami taip:

Mr. J. Audėnas,
14 Townsend St.
Boston - Roxbury, Mass.

Dar ne vėlu, bet jau ir ne anksti

Clevelandiečiai gali užsisakyti ir DIRVOJE.

JEI KAM REIKIA

blankų darbo-buto garantijoms, ar paaiškinimų, kaip formalumus atlikti, kreipkitės šiuo adresu: ULRFA

105 Grand St.
Brooklyn 11, N. Y.

MARGUTIS

Skaitykit "Margutį", komp. A. Vanagaičio įkurtą muzikos ir juokų žurnalą. El-na kartą mėnesį. Kaina metams \$2. Užsisakant siųskit ir pinigų.

MARGUTIS
6755 So. Western Ave.
Chicago, Ill.

Children First

The establishment of community dental health programs which will make dental care available to all children is being urged by the American Dental Association.

In a statement unanimously approved by the Association's House of Delegates, representing more than 70,000 dentists, it was urged that children be given priority over adults for dental health care.

Such programs, it was pointed out, would permit a practical solution to the problem of dental disease in the nation without resorting to a federal system of compulsory health insurance which the Association described as "costly and unrealistic."

Many of these programs are now in operation throughout the country and the dental profession is urging that one be placed in operation in each community. The Association pointed out that the community is the ideal medium for such activities as dental care needs and facilities vary widely. Local programs, therefore, should be adapted to the situation at hand.

Dental care for children is the major target because their dental health today carries the promise of higher general standards of dental health in the future, dental authorities said.

Dienos Klausimais

Redaktorius—VINCAS RASTENIS—Editor

6820 Superior Ave., Cleveland, O.

IŠ PRAETIES STIPRYBĖ

KUDIRKA savo didžiajame testamente paliko paraginimą dabarties ir būsimųjų laikų lietuviams: "Iš praeities Tavo sūnūs te stiprybę semia!"

Iš tikrųjų, kiekvienas iš mūsų, kurie dar atsimeiname tuos laikus, kada Lietuva nebuvo laisva, prisipažinsime, kad svajonės apie nepriklausomą Lietuvą labiausiai sukdavo skaitant Lietuvos istoriją ar pasakojimus apie senuosius nepriklausomos Lietuvos laikus.

Gražieji praeities vaizdai labiausiai žadino norą vėl atgaivinti laisvą, nepriklausomą Lietuvą. Sužadintas noras virto pasiryžimu, pasiryžimas virto darbais ir Lietuva vėl buvo atgavusi savo laisvę. Preities pažinimas, jos minėjimas suteikė stiprybės pasiekti to didelio tikslo.

Daug kuo naujoji Lietuva nebebuvo panaši į senąją. Naujoji Lietuva buvo jau be kunigaikščių, be bajorų, be pilių ir be krivių bei vaidilūčių... Žodžiu sakant, be daugelio tų dalykų, kuriais, kaip kokiais papuošalais, žavėjo kiekvieną senoji Lietuvos praeitis.

Bet, laisvę atgavusi, tauta per daug ir nepasigedo anų laikų formų: kūrėsi naujos gyvenimo formos, nes svarbu buvo ne senąsias formas, o pačią Lietuvą atgaivinti.

Kai vėl Lietuva stovė ant savų kojų, laiko ratas bus jau pasisukęs, ir galime būti tikri, kad susidarys vėl naujos formos, kurios skirsis ne tik nuo senosios kunigaikščių Lietuvos, bet ir nuo tos Lietuvos, kuri tebėra dar taip gyva mūsų atminty.

Būsimoji Lietuva jau negalės būti taškas taškan panaši į Lietuvą, buvusią prieš 10-20 metų.

Ir dabar, kaip tada, svarbu bus ne praeities formų tikslus pakartojimas, o pačios Lietuvos atgijimas.

Bet, kaip anuomet senosios kunigaikščių Lietuvos praeities atminimai suteikė daug stiprybės ir paskatinimo tautai dar kartą prisikelti, taip dabar jau ir ši vėlyvesnė praeitis yra didelis ir svarbus praeities šaltinis, iš kurio galima pasisemti jėgų kovai už tautos laisvę.

Tiesia kurie atsimeiname netolimą Lietuvos praeitį, randame joje ne vien skaisčius spalvas. Prisimeiname ir įvairių tamsių šešėlių. Tačiau, jeigu taip gerai galėtume žinoti tolimąją Lietuvos praeitį, tai ir joje, kaip kiekvienos tautos praeityje, galėtume rasti nei kiek ne mažiau tamsių šešėlių.

Jeigu toje tolimoje praeityje būtų mums išeikioje tik tamsių šešėlių, tai ji nebūtų tautos stiprybės šaltinis. Ir Kudirka nebūtų raginęs iš to šaltinio stiprybės semtis.

Laikas tačiau daugelį tamsių šešėlių nustumė už marštin. O skaisčiosios praeities spalvos pasiliko amžiams spindinčios ir gaivinančios tautos dvasią.

Taip ir netolimoji praeitis šviečia ir švies ateičiai savo gražiosiomis, skaisčiosiomis spalvomis. O gražiausia iš gražiausių spalvų, skaisčiausia iš skaisčiausių šviesų yra — tikėjimas laisvę nešančią ateitimi. Darbas tautos gerovei, kultūrai ir geram vardiui pakelti.

Senovės Lietuvos negalime paminti neprisiminę didžiųjų jos žmonių vardų. Ir ateimimo laikų, antrosios nepriklausomybės negalime atskirti nuo vardu tų žmonių, kurie visą gyvenimą pašventė, kad laisvė Lietuvai būtų laimėta ir kad ta laisvė būtų kuo geriausiai išnaudota tautos pakilimui.

Neseniai visame pasaulyje lietuviui minėjo Kudirką. Nes Kudirkos vardas yra augė suaugęs su mūsų tautos prisikėlimu, su išsigelbėjimu nuo amžino užnuodimo.

Pirmajai metų savaitei baigiantis, prieš akis turime metines sukaktuves nuo mirties kito lietuvi, kurio vardas neišdildomai surištas su Lietuvos nepriklausomybės pirmuoju atstatymu ir su atstatytos nepriklausomos Lietuvos gyvenimu. To lietuvi vardas — **Antanas Smetona**.

Šešeri metai ateinantį pirmadienį sueina nuo tos dienos, kaip atsiskyrė iš gyvosios mūsų tautos tarpo Antanas Smetona — priešnepriklausomybinių laikų tautinio supratimo stiprintojas, vienas iš drasiausių tautos išsilavinimo pranašų. Lietuvos nepriklausomybei siekti sukurtos Lietuvos Tarybos pirmininkas, vienas iš Lietuvos nepriklausomybės paskelbimo autorių, pirmasis ir paskutinis nepriklausomos Lietuvos Respublikos Prezidentas, lietuvis, apie du trečdalius paskutiniojo Lietuvos nepriklausomo gyvenimo laiko buvęs Lietuvos Respublikos priešakyje.

Jo darbai ne visiems patiko. Jo užsimojimai ne visi pasisekė. Bet juk net Vytautas Didysis, kurį su tokia pagarba visi minime, tain pat ne visiems itiko, ir jam ne viskas pasisekė. Vis dėlto jis yra žymiausias simbolis ilgų amžių senosios Lietuvos nepriklausomybės laikotarpio... Simbolis, kuris daug stiprybės suteikė mūsų tautos dabartinėms kartoms.

Antanas Smetona yra žymiausias antrojo, kad ir trumpo, bet gražaus ir varbingo Lietuvos nepriklausomybės laikotarpio simbolis. Ji atitinkama norą paminti. Prisiminkime jo skelbtas idėjas, kurios daugeliui atvejų kiekvienam lietuviui, kokių jis bebūtų pažinęs, kokios iš partijos fronte bestovėję, bus savos ir suteiks lietuviškos stiprybės.

Ypač prisiminkime Antano Smetonos visada skelbtą tikėjimą, kad Lietuva bus laisva, ir iš to semkime sau stiprybės!

DARBININKO LAIME "ROJUJE"...

Nežinia, iš ko labiau stebėtis, skaitant komunistų ir jų pakalikų himnus Stalinui, —

ar iš bolševikų žūlumo ir cinizmo, kuriuo jie propaguoja darbininkų "laimėjimus" Sovietų Rusijoje ir paglemžtuose kraštuose,

ar iš to nuyvumo, kurio suklaidintos bolševikų aukos pritaria savo apgaudinėjimams ir tiki jų propagandos pasakoms?..

Spaudoj pilna žinių apie skurdą už geležinės sienos. Ten darbininkas negali iš savo algos nusipirkti nei rūbo, nei apavų. Ten darbininkai fabrikuose suskirstyti į 5 - 12 grupių, kurios turi lenktyniauti savo tarpe, kad laimėtų darbo priedus. Lenktyniauti verčia prižiūrėtojas, nes už tai gauna premijas. Jis yra visos grupės priešininkas... Lenkų Stachanovas — Strovskis persistengęs mirė. Tokios lenktynės išsėmia ir jėgas ir kantrybę, ir gyvenimą apkartina dar labiau.

Tiesia, lenktyniautojas teoretiskai gali laimėti paaukštinimą, tapti net gi fabriko direktorium. Bet tokie karjeristai ypatingai nekenčiami. Dėl pačios darbo sistemos neteisingumo, jie yra laikomi proletarijų išdavikais...

Darbininkas "tėvo - mokytojo" valdžioje yra paniekintas ir atsimetęs nuo komunistų koso. World Federation of Trade Unions, kurią kontroliuodavo Maskva, Laisvo pasaulio darbininkai eina nauju keliu...

Jau pats metas Maskvos budo-lij vertinti taip, kaip jis nusipelnė — jis darbininkų kraujo daugiau pralėjo, nei kuris kitas darbo priešininkas. Jis smaugia be atodairos netgi savuosius-raudonuosius, kurie bent kiek nukrypsta ir nori savo kraštus matyti laisvus nuo Kremliaus despotijos. Jis tarsi devynkalvis sliubinas, ryjas savo vaikus. Stalinas daugiau komunistų išūdė ir tikrai išeidėjų pasiūlyti, nei bet koks jų atviras priešininkas.

Stalino 70 metų sukaktuvsė tenka ji išsifruoti ir tikru vardu pavadinti — tai darbo klasės didžiausias smaugėjas:

Isradėjas
Visuotinio
Skurdo
tortūrų
areštų
ligų
ir
nkavedistu
Tai apokaliptinė bestija.

J. Vilutis

Ten įvestos darbo knygelės, tai yra darbo pasai, kuriuos buvo įvedęs Hitleris, o Stalinas dabar pamėgdžioja.

Be reikalo lieja krokodilo ašaras komunistai dėl kapitalistinių kraštų darbininko, nes šis nežino nei tu prie darbo mašinos prirakinančių knygučių, nei

Tarp kitų... dovanų, kurias bolševikai suorganizavo Stalinui iš savo užimtų kraštų, Berlyno rytinėje dalyje jie susilaukė ir visai nelauktos dovanos. Stalino gimtadienio proga toje Berlyno dalyje buvo išplatinta šimtai tūkstančių lapelių, kuriuose buvo išspausdinta "Gimtadienio kanta-ta Stalino garbei". Tos "kantatos" turinys maž daug šitoks:

Tėveli, aš tau dovanų negalėčiau,
Visokių, kokių tik namuos beturėčiau.
Bet mano namai jau tada išstūjėjo,
Kai tavo kareiviai mūs miestą atėjo...

Net žiedus, tėveli, aš tau atiduočiau,
Kaip sava, taip pat ir žmonos, paaukočiau.
Bet mums jau seniai juos nuplėšė nuo rankų,
Kai tavo kareiviai pas mus apsilankė...

Vaikus tau ir žmoną parodyt galėčiau,
Jei baimę ir ašaras jų suturėčiau.
Jie bėga, išgirdę vien "Stalino" žodį,
Kai tavo kareiviai pas mus pasirodė...

Perdaug!

Aš labai dėkingas Vyt. Kasnėnui, kad jis man suteikė tiek garbės pereitų metų DIRVOS 49 nr., straipsnyje "Apie K. Demikį, P.P. Jarą ir Chicago". Manau, kad jis perdaug aukštai vertino mano kuklias korespondencijas iš Baltimorės. Bet, negalėdamas garbės, nepagalėjo jis man ir metelių: visą 80 užkrovė, nors aš gimęs 1879 metais...

P. P. Jaras, Batimore, Md.

bausmių už mažiausį pavėlavimą.

Vakaruose darbininkas turi teisę skystis, gintis, streikuoti. Ten, rytuose, visa tai jau seniai dingio. Ten nuo "visagalės valstybės" niekur nepasitrauksi ir savo sąlygų nepagerinsi, ten darbininkas balso neturi.

Rytuose tebegalioja 1938 m. gruodžio 31 dienos dekretas apie darbo knygeles. Ten tebegalioja ir kitas nuozmus dekretas iš 1940 metų birželio 26 dienos, prailginas darbo dieną ir draudžia keisti darbo vietas. Kitaip tariant, ten įvesta valstybinė baudžiava. Tuo dekretu įvestos ir kalėjimo bausmės už pasivėlavimą ar neatvykimą į darbą.

Laikas, kad pasaulio darbininkai pamatytų, kas yra jų teisų gynėjai, o kas tik apgavi-kai ir išnaudotojai. Tą įrodė viso pasaulio darbininkai, įsirašdami į naują tarptautinę uniją, kurion prisidėjo ir Amerikos AFL ir CIO. Jie užakcentavo savo prieškomunistinę kryptį ir atsimetė nuo komunistų koso.

World Federation of Trade Unions, kurią kontroliuodavo Maskva, Laisvo pasaulio darbininkai eina nauju keliu...

Jau pats metas Maskvos budo-lij vertinti taip, kaip jis nusipelnė — jis darbininkų kraujo daugiau pralėjo, nei kuris kitas darbo priešininkas. Jis smaugia be atodairos netgi savuosius-raudonuosius, kurie bent kiek nukrypsta ir nori savo kraštus matyti laisvus nuo Kremliaus despotijos. Jis tarsi devynkalvis sliubinas, ryjas savo vaikus. Stalinas daugiau komunistų išūdė ir tikrai išeidėjų pasiūlyti, nei bet koks jų atviras priešininkas.

Stalino 70 metų sukaktuvsė tenka ji išsifruoti ir tikru vardu pavadinti — tai darbo klasės didžiausias smaugėjas:

Isradėjas
Visuotinio
Skurdo
tortūrų
areštų
ligų
ir
nkavedistu
Tai apokaliptinė bestija.

J. Vilutis

"GIMTADIENIO KANTATA"

Tarp kitų... dovanų, kurias bolševikai suorganizavo Stalinui iš savo užimtų kraštų, Berlyno rytinėje dalyje jie susilaukė ir visai nelauktos dovanos. Stalino gimtadienio proga toje Berlyno dalyje buvo išplatinta šimtai tūkstančių lapelių, kuriuose buvo išspausdinta "Gimtadienio kanta-ta Stalino garbei". Tos "kantatos" turinys maž daug šitoks:

Tėveli, aš tau dovanų negalėčiau,
Visokių, kokių tik namuos beturėčiau.
Bet mano namai jau tada išstūjėjo,
Kai tavo kareiviai mūs miestą atėjo...

Net žiedus, tėveli, aš tau atiduočiau,
Kaip sava, taip pat ir žmonos, paaukočiau.
Bet mums jau seniai juos nuplėšė nuo rankų,
Kai tavo kareiviai pas mus apsilankė...

Vaikus tau ir žmoną parodyt galėčiau,
Jei baimę ir ašaras jų suturėčiau.
Jie bėga, išgirdę vien "Stalino" žodį,
Kai tavo kareiviai pas mus pasirodė...

Laisvoji valanda

LAKŠTINGALA

Iš Anderseno pasakos parašė
Matas Šalčius

(Tėsinys iš pereito numerio)

Kartą valdovui atnešė ryšulėlį su ant-rašu: "Lakštingala".

— Tai, turi būt, dar viena knyga apie mūsų lakštingalą! — tarė karalius.

Bet tai buvo ne knyga, tik dailiai padirbtas lakštingala, panašus į gyvą, tik vis sa deimantais, žemčiūgais, sapirais, rubinais ir kitais brangiais akmenėliais nusagstyta. Reikėjo tik užsukti tą dirbtąją lakštingalą, ir ji tuojau pradėdavo taip pat čulbėti, kaip ir tikroji lakštingala, ir virpinti auksu, sidabru lietą uodegaite.

Ant tos lakštingalos kaklelio kabojo parašas: "Šitos Japonijos valdovo lakštingalos nesulyginsi su Kinų valdovo lakštingala."

"Tai gražumėlis, tai dailumėlis!" — tuojau nudžiugo tarnai, o atnešusį pasiuntinį valdovas tuojau liepė praminti: "Jo didenybės lakštingalos pristatytojas".

— Na, tegu dabar jiedvi kartu pagieda, tai bus gražus duetas! — paliepė valdovas. Bet giedoti drauge nevyko. Gyvoji lakštingala įvairias gaidas vadžiojo, o dirbtoji tik vieną ir vis tą pačią temokėjo.

— Ta nekalta! — tarė vyriausiasis dvoro muzikantas kapelmeisteris, rodydamas į dirbtąją lakštingalą. — Ji gieda taip, kaip muzikos prietaisais, į taktą.

Tuomet dirbtąją lakštingalą paleido vieną. Ji dailiai čulbėjo ir buvo gražesnė dar kaip tikroji.

Trisdešimts tris kartus pagreičiui išgiedodavo dirbtoji lakštingala ir nepailso. Tarnai norėjo dar ir trisdešimts ketvirtąjį paklausyti, bet valdovas liepė tikrajai lakštingalai pagiedoti. Žiūri, žiūri, tos niekur nebėra. Kur ji dėjosi?

Niekas nepamatė, kaip ji, įsižeidusi kapelmeisterio žodžiais, išskrido pro langą ir nulėkė į savo žaliąją girią.

— Ką tai reiškia? — paklausė valdovas, ir visi tarnai lakštingalą pavadino nedėkingu paukščiu.

— Bet nėra ko nusiminti, mes turime dabar geresnę! — suramino jie valdovą ir užsuko paukštį trisdešimt ketvirtą kartą. Tačiau niekas negalėjo jos gaidos atmintinai išmokyti, tokia ji buvo sunki. Kapelmeisteris pradėjo dar labiau girti dirbtąją lakštingalą.

— Mano nuomone, — pasakė jis: — ši lakštingala geresnė už gyvąją. Šią iš anksto gali žinoti, ką ji giedos, o anos nežina. Galima net jos padirbimą suprasti, reikia tik išardyti ir bus matoma, kaip jos balsai pasidaro!

— Ir mes taip manome! — vienu balsu pritarė visi aplinkiniai.

Ir ateinančią šventę kapelmeisteris gavo leidimą parodyti paukštį žmonėms.

— Tegu ir žmonės pasidžiaugia jos giesme! — tarė valdovas. Ir žmonės buvo patenkinti jos giesme, lygiai, kaip lig so-ties arbatos prisigėrė, kuri, kaip žinoma, kinų žemėje auga. Visi, džiaugsmo pagauti, tik šaukė: "O!", ir kėlė aukštyn smylių pirštą ir lingavo galvas, rodydami savo pasitenkinimą. Bet žvejai, kurie kasnakt girdėdavo tikrąją lakštingalą giedant, sakė: — "Nepaprastai ši gieda, bet jai kažin ko trūksta, o ko, tai mes patys nežinome!"

O gyvąją lakštingalą nusprendė paskelbti, kad ji yra išvyta iš Kinų valstybės.

Dirbtasis paukštis gavo vietą ant šilko prieglavio ties valdovo lova ir pradėjo vadintis: "Jo didenybės pirmasis kairiosios pusės giesmininkas". Mat, kairioji pusė kiniečių laikoma svarbesnė, nes joje yra žmogaus širdis; net ir valdovo širdis kairiojo pusėj, todėl ir praminė — kairiosios pusės giesmininku.

Kapelmeisteris apie ją parašė dvidešimts penkias labai mokytas ir dideles knygas, prikimštas gudriaisių kiniškų žodžių. Visi skaitė tas knygas ir džiaugėsi.

Taip praėjo metai. Valdovas, visi jo tarnai ir net žmonės atmintinai kiekvieną tos lakštingalos gaidą mokėjo. Vaikai miesto gatvėse giedodavo: cy-cy-cy, tiu-tiu-tiu, vyt-vyt-vyt... Tą pat giedodavo valdovas ir visi tarnai. Ir kas tai buvo gražumas? Labiausiai dėl to ir džiaugėsi iš tos lakštingalos, kad galėjo jai padėti ir pamėgdžioti jos giesmę.

Bet vieną vakarą, valdovui begulint lovoje ir beklaustant lakštingalos, jos viduje kažin kas sprogo, sučiūškė, velenėliai apsisuko ir nutilo.

Pašoko nusigandęs valdovas iš lovos ir liepė ko greičiausiai atvesti savo vyriausiąjį daktarą. Bet ką čia galėjo daktaras pagelbėti? Pašaukė laikrodžių taisytoją. Tas apžiūrėjęs šiaip taip pataisė paukštį, bet liepė apsieiti su juo labai atsargiai ir daug kartų nebesukti, negut tik vieną kartą per metus, dėl to, kad viduj jos velenėlių dančiukai nudilo ir galėjo greitai pagesti.

Bet kapelmeisteris pasakė trumpą gudrių kinų žodžių kalbą, kuria įrodinėjo, kad dabar lakštingala nė kiek neblogesnė, kaip pirma buvo.

Praėjo dar penkeri metai ir visą šalį ištiko neapsakomas liūdesys. Visi taip mylėjo savo valdovą, o jis jau buvo prie mirties. Jau net apšaukė jo įpėdinį valdovą, bet žmonės, susirinkę prie puikios pilies, kas valandėlė klausė tarnų apie valdovą. Vyriausiasis tarnas, papratęs išdidžiai laikyti prieš žmones, mažą ką teatsakinėjo.

O valdovas, išblyškęs, kaip drobė, atšalęs, gulėjo savo dvazgančiame gulbe. Tarnai jį laikė numirusiu ir skubėjo priiekti jaunajam valdovui. Tarnaitės nieko neveikė, tik bėgiojo po pilį ir skleidė nebūtas naujienas. Visur grindys buvo nutiestos kilimais, kad žingsnių nebūtų girdėti. Visoj pilij buvo tylu tylutėliu. Bet valdovas dar tebebuvo gyvas, nors ir gulėjo po auksuotu baldakymu išblyškęs ir nusilpęs. Pro atdarą langą žiūrėjo į sergantį valdovą ir į šalia jo dirbtąją lakštingalą šviesus mėnulis.

Vargšas valdovas von-ne-vos galėjo atsipūsti; jam rodės, kad kažin kas guli ant jo krūtinės. Jis pravėrė akis ir pamatė ant savęs giltinę su dalgiu. Ant galvos giltinė turėjo užsidėjęs karališkąjį vainiką, vienoj rankoj laikė jo aukso kalaviją, o kitoj jo brangią vėliavą. O iš visų baldakymo kertelių žiūrėjo į jį šmėklos: vienos piktos ir baisios, kitos meilios ir geros. Tai buvo gerieji ir piktieji valdovo darbai, kurie dabar, betykant giltinei, į jį žiūrėjo.

— Ar atmeni tai ir tai? — šnabzdėjo vienos: — ar atmeni tu tai ir tai? — šnabzdėjo kitos.

Ir jos papasakojo jam visus jo darbus. Net prakaitas jo kaktoj pasirodė.

— O aš apie tai nė nežinojau! — sakė valdovas. — Duokite šen muziką, greičiau muziką, didžiuosius kinų bugnus! Aš nenoriu girdėti, ką čia jos man pasakoja!

Bet jos netylėjo, vis prikažinojo jo darbus, o giltinė vis lingavo galvą ir galando dalgi.

— Muzikos, greičiau muzikos! — šaukė valdovas. — Giedok nors tu, mylimiausias aukso paukšteli! Aš tau daug aukso dovanojau, pakabinau aukso kurpelę tau aut kaklo. Giedok, giedok!

Bet paukštis tylėjo, nebuvo kam jo užsukti, o be to jis negalėjo giedoti. Mirtis vis arčiau, vis arčiau slinko prie valdovo ir žiūrėjo į jį savo tuščiomis akimis. Kam-baryje buvo tylu tylutėliu.

Staiga po langu pasipylė stebuklingi balsai — tai tikroji lakštingala atlėkė, sužinojusi valdovą sergant. Ji atlėkė jo nuraminti ir paguosti. Ir ji čulbėjo, čulbėjo be atilsio. Šmėklos pradėjo nykti, kraujas smarkiau pradėjo plūsti į karaliaus širdį, net pati giltinė užsiklausė jos giesmės ir vis maldavo: "lakštingalėle, dar, dar, pagiedok!"

— O ar atiduosi man už tai aukso kalaviją, ar atiduosi brangią vėliavą, ar atiduosi vainiką? — klausė lakštingala.

Ir giltinė vieną brangenybę atidavė paskui kitą, o lakštingala vis giedodavo. Pa-

(Perkelta į 5-tą pusl.)

Clevelande IR APYLINKĖSE

Sekmadienį, 3 val.pp. susirinkim i LIETUVIŲ SALE

IŠGIRSTI IDOMIŲ PRAKALBŲ

Kaip jau buvo pranešta, ši sekmadienį Lietuvių Salėje 3 val. p.p. Amerikos Lietuvių Tautinės Sąjungos Clevelando skyriaus rengia įdomią prakalbų papietę.

Pirmas kalbės ALT Sąjungos pirmininkas adv. A. A. Olis, iš Chicago.

Jo kalboje tikimės išgirsti svarbių pasisakymų apie dabartinius Amerikos lietuvių veiklos klausimus, taip pat ir apie Amerikos Lietuvių Tarybos darbus po New Yorko Kongreso. A. A. Olis yra Amerikos Lietuvių Tarybos vicepirmininkas. Visiems, ypač naujakuriams, kurie nori arčiau susipažinti su Amerikos lietuvių veikimu ir į jį įsijungti, apsilankymas šiame susirinkime bus tikrai naudingas.

Antrasis šios popietės kalbėtojas bus Vyriausiojo Lietuvos Išlaisvinimo Komiteto narys nuo pat jo įsikūrimo iki šiol — **Balys Gaidžiūnas**. Iš jo tikimės išgirsti ypač įdomių papasakojimų apie Vyriausiojo Lietuvos Išlaisvinimo Komiteto susidarymą Lietuvoje, o taip pat ir apie eilę dabar aktualių klausimų to komiteto veikime. Tai labai svarbi ir įdomi informacija visiems, kurie dalyvauja kovos už Lietuvos išlaisvinimą rėmimo ir rūpinasi tuo veikimu.

Kadangi šis sekmadienis bus kaip tik išvakarėse metinių nuo Lietuvos Respublikos Prezidento Antano Smetonos mirties, tai tam paminėti bus parodyta filmas apie jo apsilankymą ir gyvenimą Clevelande bei iškilmingas jo laidotuves.

tinų proga taip pat rengiamos atitinkamos apeigos.

Sekmadienį, 10 valandą, Naujosios Parapijos bažnyčioje bus pamaldos už Prez. A. Smetoną

I pamaldas kviečiama atsilankyti Clevelando visuomenė, ypač visi tie, kurie a. a. Prezidentą čia turėjo pažinti ir su juo bendradarbiauti.

Po pamaldų, apie 11 valandą susirinkusieji vyks

aplankyti Prezidento kapo, kur bus padėtas ALT Sąjungos Clevelando skyriaus vainikas. Vainiko uždėjimas bus nufilmuotas.

I mauzoliejų bus vykstama automobiliais. Turintieji automobilius prašomi, kiek galima, juose rezervuoti vietas neturintiems, norintiems dalyvauti Prezidento pagerbime.

ORGANIZACIJŲ PASITARIMAS VASARIO 16-TOS MINĖJIMO REIKALU

Kaip kiekvienais metais, taip ir šiais visa lietuvių tauta iškilmingai minės savo didžiausią tautos šventę — **Vasario 16-tą dieną**. Clevelando lietuviai yra susirūpinę, kad šios dienos minėjimas ir Clevelande būtų tinkamai suorganizuotas ir paruoštas. Šiam reikalui Lietuvių Kultūros Fondo Clevelando (1) skyriaus valdyba imasi iniciatyvos sukviekti bendrą visų Clevelando lietuviškų organizacijų atstovų pasitarimą. Šis pasitarimas įvyks sausio 11 d. 7 val. vakare, Lietuvių Salės patalpose.

Organizacijų vadovybės yra pasiūstus pakvietimai, tačiau, jeigu kuri nors organizacija, per neapsižiūrėjimą ar adresu nežinojimą, pakvietimo ir negavo, LKF skyriaus valdyba maloniai kviečia atstovus vistiek atsiti.

Tikimasi, kad visos organizacijos šio reikalo svarbumą įvertins ir savo dalyvavimu prisidės prie tinkamesnio ir iškilmingesnio Tautos šventės paminėjimo suorganizuojimo.

Šiame pasitarime numatoma aptvarkyti šventės minėjimo programą ir suderinti atskirų organizacijų pasireiškimus.

LKF Clevelando sk. Valdyba

NAUJOSIOS PARAPIJOS SUKAKTIS

Naujoji Lietuvių Katolikių Parapija vasario 19 dieną rengia 20 metų parapijos sukakties paminėjimą. Tą dieną įvyks ir didelis bankietas naujosios lietuvių parapijos bažnyčios statybos naudai. Visos lietuviškos Clevelando organizacijos prašomos tą dieną jokių didesnių parengimų nerengti ir gausiau atsilankyti į parapijos paminėjimą.

CLEVELANDO LIETUVIAI, paremkite tremtinių šeimą — padėkite surasti butą.

Gali būti trijų, keturių ar penkių kambarių.

Pranešti telefonu EN 4486

LIETUVIŲ KLUBE

dabar yra įrengtas puikus televizijos priimtuvas. Nariai ir jų svečiai kviečiami apsilankyti ir pasigėrėti.

MIRĖ ELMER SCHNEIDER

Naujų Metų išvakarėse, gruodžio 31 dieną, netikėtai mirė daugeliui clevelandiečių lietuvių gerai pažįstamas ir artimas draugas **Elmer Schneider**, Elenos Baltrukonytės vyras.

Tai buvo tikrai netikėtas smūgis ne tik šeimai, bet ir visiems jį pažinojusiems, kurių tarpe jau buvo nemažai ir naujakurių.

Vėlionis buvo tikrai nuostabus draugas lietuvių tarpe ir buvo visų mylimas dėl savo linksmo ir gero būdo.

Mirė nuo kraujo užkrėtimo, įvykusio dėl menko įdrėskimo į dešinės rankos pirštą. Keistu būdu skausmas pasireiškė ne įdrėsktoji vieta, bet gerklių srityje. Nuvežus į ligoninę, gydytojai iš karto negalėjo suprast ligos priežasties, o po 40 minučių ligonis mirė. Tik po mirties gydytojai ištyrė, kokia buvo ligos priežastis.

Vėlionis dirbo spaustuvių prie spausdinimo Clevelande ir kitur leidžiamu laikraščiu iliustruotų spalvotų priedų. Buvo geras specialistas. Užkėtimas, matomai, įvyko nuo patekusių į žaisla spaustuves nešvarumų.

E. Schneider mirė kaip tik pasirengęs švesti savo gimimo dieną. Naujų Metų dieną jam suėjo lygiai 53 metai amžiaus.

Vėlionis buvo pašarvotas Jakubus & Son Laidojimo namuose. Karstas tiesiog skendo gėlėse ir šermenyse dalyvavo labai daug žmonių.

I laidotuves iš Baltimorės atvyko Elenos Schneiderienės sesuo Julė Rastienienė ir adv. Nadas Rastenis. Iš Chicago atvyko brolis Jurgis Baltrukonis, taip pat dalyvavo visi E. Schneiderio giminės. Laidotuves dalyvavo karo veteranų atstovai, kurie atliko karines vėlionies pagerbimo iškilmes.

Vėlionis paliko žmoną ir penkerių metų sūnelį Elmerį.

To skaudaus smūgio ištiktai vėlionies ir Baltrukonių šeimai reikiame gilia užuojauta.

"RATELIEČIU" POBUVIS NEĮVYKS

Sausio 8 dieną Baltrukonienės namuose buvo numatytas pirmas šių metų Moterų Ratelio pobūvis. Ištikus didelei nelaimėi Baltrukonių šeimoje, staiga mirus Elenos Baltrukonytės — Schneiderienės vyriui, pobūvis atšauktas.

SLA 136 KUOPOS SUSIRINKIMAS

Šį sekmadienį, sausio 8 dieną, 11 valandą iš ryto, Lietuvių Salėje, šaukiamas SLA 136 kuopos susirinkimas.

Susirinkime bus svarstoma daug svarbių kuopos reikalų, jų tarpe valdybos bei komisijų pranešimai ir valdybos tvirtinimas 1950 metams.

Nariai ir narės kviečiami būtinai dalyvauti. Tą proga kviečiami apsilankyti ir naujakuriai, kurie čia turės progos susipažinti su SLA veikimu.

DAUGIAU TOKIŲ!

Ilgametė DIRVOS skaitytoja **Galkauskienė**, gyv. 1325 E. 65 nors pati ligos suvaržyta, tačiau per trumpą laiką surado net du naujus DIRVOS skaitytojus. Ji Naujų Metų proga sako:

"Linkėčiau, kad visi dabartiniai DIRVOS skaitytojai bent tiek padarytų, kad nors po porą naujų skaitytojų surastų: tai būtų ir DIRVAI lengviau ir skaitytojams ji galėtų būti dar geresnė. Aš ir iš namų išeiti negalėdama, ir tai du naujus skaitytojus parūpinau, o sveikiems tai turėtų būti daug lengviau. Aš vis dėlto manau, kad netrukus jums dar ir trečią atsisiųsiu!"

Nuo širdies dėkojame už gražią taktą!

NETEKO GLOBEJO?

Clevelande netrukus bus svarstoma keletas deportacijos bylų. Jau anksčiau buvo pranešta, kad vienas kandidatas į "plačiąją tėvynę" yra lietuvis. Tų kandidatų sąrašas matoma ir dar viena pavardė, kuri gali būti lietuviška.

Tie dalykai sukėlė susirūpinimą lietuviškųjų Clevelando "raudonių" tarpe. Girdėti, kad vienas iš jų, pas kurį būdavo rengiami jų išvažiavimai, skubiai išrašęs į parapiją ir nuo tos kompanijos griežtai atsiskęs.

VINCAS BABARSKAS

17818 Neff Road, ilgesniam laikui iš Clevelando išvyksta į Floridą pasisvečiuoti.

NAUJI TELEFONŲ NUMERAI

Nuo kovo 4 dienos Clevelande bus pakeista daug telefonų numerių. Tiesia, pakeitimai bus nedideli. Prieš dabartinius skaitmenis reiks tik pridėti 1. Pavyzdžiui, DIRVOS telefonas yra EN 4486, o bus EN 1-4486.

Kai kuriose miesto dalyse toki pakeitimai jau anksčiau padaryti.

CENTRAL ARMORY

Samsonas ir Dalila imtynėse...

Sausio 10 dieną Jack Gansono imtynėse Central Armory bus irgi "Samsonas ir Dalila", bet ne garsioji Cecile B. DeMille filmas, o vyro ir moters imtynės.

Taip pat bus pakartotinos rungtynės tarp Elviros Snodgrass ir Mae Weston, nes pirmoji ginčija pereitų imtynių sprendimų teisingumą.

Pagrindinėse imtynėse susitiks Fred Bozie su Cyclone Anaya.

Toliau pasirodys lenkas imtynininkas Michel Mazur, kuris dar tik 3 mėnesiai Amerikoje, bet jau suėjo gerai pasirodyti.

Pirmose rungtynėse pasirodys Radwan ir Jack Kennedy. Bilietai pas Richmond Brothers, 736 Euclid Ave., MAIN 0967 ir Central Armory, PROspect 4121.

Kainos: Rezervuotos po \$2.40 ir \$1.80. Įėjimas — \$1.20.

Durys atviro nuo 7:00 val. vakaro. Pirmos rungtynės prasideda apie 8:30.

RKO Keith's 105th

Sausio 8 - 10 dd. "A Dangerous Profession" su George Raft ir Ella Raines.

LIETUVIŲ SALE

Išnuomojama koncertams, šokiams, vestuvėms ir kitokiems renginiams. Iš anksto kreipkitės pas A. Šimkūną, Lietuvių Klube, 6835 Superior Ave.

Lankykitės savo Klube!

Amerikos Lietuvių Piliiečių Klube penktadienio vakarais gausite skanių bulvinių blynų, šviežios žuvies, prie to visokių išsigėrimų. Klubo nariai prašomi dažniau prisiminti apie savo Klubą.

Savings will always be important to the man who wants to look into the future with a feeling of security and personal independence!

Savers always welcome

DRAUGO korespondentas iš Clevelando emė ir... primelavo

Vienas DRAUGO korespondentas iš Clevelando, didžiuliamas katalikiškojo susivienimo laimėjimais Clevelando naujakurių tarpe, šitaip rašo:

"Reikia nepamiršti ir to fakto, kad vietinis lietuvių laikraštis aiškiai pasisakė prieš lietuvių tremtinių verbavimą į katalikiškąjį susivienimą, laikydamas tai netolerancija ir pan. Neturėdamas jokių ūkiškų argumentų, jis griežėsi politinių motyvų. Bet laikraščio teigimas, kad jo peršamoji SLA apdraudos organizacija eina kartu ir su kraštutiniais kairiaisiais, vargu kada nors tremtinių bus pozityviai įvertintas."

Vietinis lietuvių laikraštis Clevelande yra DIRVA. Katalikiškojo susivienimo organizatoriui Jankauskui čia darba pradedant, DIRVOS 44 numeryje buvo įdėtas to susivienimo Oio apskrities pirmininko P. P.

Muliolio atsisaukimas į tremtinius, kuriame jis kvietė juos išklausti organizatoriaus aiškinimų.

Organizatoriui darba jau beveik baigus, DIRVOS 48 nr. dar buvo straipsnis apie susivienijimą, kuriame ne tik nebuvo pasisakymo prieš tremtinių verbavimą į katalikiškąjį susivienijimą, bet priešingai, buvo pasakyta, kad tiems, kurie nori stoti į katalikiškos srovės kovotojų ar jos rėmėjų frontą, yra tinkamiausia vieta tik LR-KSA!

Kad SLA eitų su kraštutiniais kairiaisiais — tai taip pat korespondento dvigubas melas, nes to nėra ir tą rašyti DIRVAI nei į galvą negalėjo ateiti.

Pažiūrėsim, ar aukštai iškilus to susivienijimo prestižas, keikiamas šitokiais melais... O gal? Vis dėlto linkėtumėm korespondentui tokiais atvejais ir DIRVĄ kiek atydziau paskaiyti.

LAISKAS NAUJAKURIAMS

Brangūs Naujakuriai,

tikrai negaila, kad nevienas, o diduma mūsų, bėgiojom po visokias įstaigas, stengėmės, kad tik mūsų broliai-sesės lietuviai, karo nuskriausti tautiečiai, galėtų pas mus atvažiuoti. Laukėm, kada galėsime visi drauge pasidžiaugti, pasikalbėti.

Mes, amerikiečiai, nors vistiek esam tikri lietuviai, galvojom, kaip sulauksim savųjų, gražių priimsim, duosim, ką galėsime pradžia, pavaišinsim. Taip diduma ir padarėm. Bet, sako, ranka ranką mazgoja. Taip ir čia, nenuėjo niekas veltui, nes mes dabar kasdien jaučiame tą Jūsų širdingumą, tą dėkingumą ir džiaugsmą už mūsų pagalbą.

Gruodžio 30 d. radio valanda tiesiog sužavėjo mane. Net nepagalėjot, dainas sudėjot Amerikiečiams taip puikiai. Tas draugų pasikalbėjimas buvo toks gražus, pilnas komplimentų Amerikos lietuviams. Ačiū, paibaiga 1949 metų tikrai daug džiaugsmo padarė ir sukėlė norą dar daugiau padėti mūsų tautiečiams.

Tikrai jau, nevarginkit savęs

tiesk daug 1950 metais. Dabar tai, koks parengimas ar koncertas, ir visa garbė — pagrimas krinta seniesiems Amerikos lietuviams.

Jau tikrai, brangieji, užtenka mus aukštinti, juk mes tokie pat, kaip ir Jūs, tos pačios Lietuvos žmonės, tos pačios dvasios.

O jeigu manot, kad mes trokštame garbės žodžių, tai ne, jau matom ir taip, kiek dėkingumo mes rodote. Mes esam linksmi, kad Jums galėjom kuo nors padėti, nes esat mūsų broliai ir seserys.

Todėl nesijauskit, kad esat mums skolingi. Jūs tikrai atsiųgtinot mums jausmingais žodžiais ir širdingumą.

Linkiu daug laimės šioi šaly. O kuriems dar nelengva gyventi, tikėkit — toliau tikrai bus geriau!

O kada Lietuva atgaus laisvę — grįšit atgal, o gal ir aš sykiu nes Lietuva tikrai išauklėjo gabius, meilius žmones, kurie nepagalii doro žodžio ir kitam.

Bravo! Ačiū dar kartą, naujajam, už Jūsų gerą širdį ir draugiškumą mums.

Clevelando lietuvė

KĄ GALIMA ATLIKTI CLEVELANDO LIETUVIŲ BANKE

Čia galima ne tik pasidėti pinigų taupymo sąskaiton, ar pasiskolinti pinigų namams pirkti arba taisyti. Čia taip pat galima apmokėti ir sąskaitas už elektrą, gasą, telefoną ir kt. — Visiškai modernus patarnavimas.

PASINAUDOKITE PROGA!

Už santaupas, įdėtas iki 1950 metų sausio 10 dienos palūkanų nuosimtis bus skaičiuojamas nuo sausio 1 dienos!

Kiekviena atskira taupymo indėlių sąskaita iki \$5,000.-- yra apsaugota USA Federal Insurance Corporation. Šeštadieniais atidaryta iki 1:00 valandos dieną

THE SUPERIOR SAVINGS AND LOAN ASS'N.

6712 Superior Ave.

HE. 2498

LASNIK CAFE

Puiki, Moderniškai Įrengta Lietuviška Užėiga
6824 SUPERIOR AVE.

(Šalia Dirvos Redakcijos)

Užkviečiame Lietuvius iš kitų miestų sustoti pas mus. Kastantas ir Ona Lesnikauskai — Savininkai

Darom naujas

AUTO BATTERIES

Tiesiog iš Lietuvių dirbtuvės
Pigiaus negu kitur
TAISO IR SENAS BATTERIES

Antanas Kirkilas ir Sunus
1019 Woodland Ave. Cleveland
Namų adresas: 7204 Donald Ave.

Telefonai:
EN 3844
MA 3359

A. A. ELMER N. SCHNEIDER

gruodžio 31-d. 1949 m. mirus, reiškiamė gilią užuojautą:

E. Schneiderienėi, O. Baltrukonienėi, A. Baltrukonytei ir J. Rastienienėi.

Pramas, Adelė, Vitas Neimanai ir Antanas Kimbrys.

JONUI NAUJAVIČIUI

3056 Payne Ave.

reiškiamė gilią padėką už mums suteiktą didelę piniginę pašalpą.

Visada dėkingi

Ono ir Stepas
MATUSEVICIAI

SUOPIS FURNITURE

6921 Wade Park

EX 8709

Visokių rūšių baldai ir elektriniai bei kitoki reikmenys virtuvei ir kiekvienam Jūsų buto kambariui

ŽEMOS KAINOS — MALONUS PATARNAVIMAS

Patogi vieta apsipirkti lietuviams naujakuriams lietuviškoje krautuvėje

MES PERSIKĖLĖME Į NAUJĄ VIETĄ

THE SIMON SIGN COMPANY

Gyvuoja jau virš 75 metų
DIRBĖJAI IR PIEŠĖJAI ISKABŲ-SIGNS

2307 Prospect Ave.

PRospect 1816